

Dokument			Diarienummer
Utredning om samverkan i Södra Lapplands kontrakt			S 2025-0205
Upprättat av	Datum	Dokumenttyp	Version
Åsa Björkman med flera.	11 maj 2026	Utredning	1.3

Utredning om samverkan i Södra Lapplands kontrakt

Luleå stift våren 2026

Sammanfattning av utredningen

Bakgrund och syfte

Utredningen är initierad av Luleå stiftsstyrelse med anledning av långvarigt minskande medlemsantal, svårigheter kring kompetensförsörjning (särskilt präster), samt ökande ekonomiska och organisatoriska utmaningar i Södra Lapplands kontrakt. Prognoser visar att andelen kyrkotillhöriga i området kan sjunka till omkring 40–43 procent av befolkningen till år 2051, vilket påverkar både ekonomi och verksamhetsförutsättningar. Utredningen ska ge förslag hur den kyrkliga organisationen ska utformas för att **skapa långsiktigt bärkraftiga förutsättningar för ett lokalt levande församlingsliv**.

Omfattning

Utredningen omfattar församlingarna Dorotea Risbäck, Lycksele, Malå, Sorsele, Stensele, Tärna, Vilhelmina samt Åsele Fredrika, vilka idag är organiserade i Södra Lapplands pastorat, Malå Sorsele pastorat samt Tärna som självständig församling.

Tidplan

Utredningen lämnas till stiftsstyrelsens AU 21 maj 2026, stiftsstyrelsen 3 juni 2026. Den skickas sedan för yttrande till berörda församlingar, domkapitlet i Luleå stift samt fackliga organisationer. Institutet för Språk- och Folkminnen och Lantmäteriet har redan inkommit med yttrande. Yttrandet i sin helhet finns som bilaga.

20 augusti 2026	Yttranden ska vara stiftsstyrelsen tillhanda.
24 augusti 2026	Stiftsstyrelsen kallar till samråd.
9 september 2026	Beslutsunderlag stiftsstyrelsens AU.
7 oktober 2026	Stiftsstyrelsen avser att fatta beslut.
1 januari 2028	Nytt pastorat kan träda i kraft.

Teologiska utgångspunkter

Församlingen betonas som Svenska kyrkans grundläggande enhet och som den plats där människor lever sitt kyrkliga liv lokalt. Samtidigt konstaterar utredningen att många församlingar saknar tillräcklig bärkraft för att långsiktigt bära hela arbetsgivar-, administrations- och fastighetsansvaret själva. Därför behövs ökad samverkan, med fokus på att frigöra resurser till den grundläggande uppgiften: gudstjänst, undervisning, diakoni och mission. Svenska kyrkans uppdrag att vara rikstäckande lyfts som ett solidaritetsansvar även i glesbygd.

Nulägesanalys: verksamhet, organisation och personal

Församlingarna i kontraktet bedriver i huvudsak ett engagerat och fungerande församlingsliv, med relativt höga nivåer av dop och konfirmation jämfört med stifts och riksgenomsnitt. Samtidigt finns tydliga utmaningar:

- **Kompetensförsörjning:** Svårigheter att rekrytera präster och andra nyckelkompetenser, hög andel pensionsavgångar och sårbara arbetsorganisationer.
- **Organisation:** Små enheter ger sårbarhet, ensamarbete och hög administrativ belastning.
- **Demokrati och inflytande:** I stort sett god demokratisk bärkraft, men oro finns för minskat lokalt inflytande vid ökad samverkan.
- **Geografi:** Mycket stora avstånd gör samordning och resor kostsamma och tidskrävande.

Fastigheter

Fastighetsbeståndet är mycket omfattande i relation till medlemsantalet. Antalet medlemmar per kyrkobyggnad är betydligt lägre än riksgenomsnittet. Underhållsbehovet är stort och delvis underskattat i budgetar, vilket innebär risk för växande underhållsskuld. Bristande koppling mellan verksamhetsplanering och lokalförsörjningsplaner pekas ut som en strukturell svaghet. Förståelsen för behovet av underhåll och renovering finns inte alltid i den beslutande förtroendemannaorganisationen.

Ekonomi och framtidsprognos

Den ekonomiska situationen 2024 bedöms som stabil, med eget kapital över målkapitalet och stark finansiell ställning på kort sikt. Prognoserna visar dock att:

- Svag ökning av intäkterna över tid till följd av medlemsutvecklingen.
- Kostnader, särskilt för personal och fastigheter, ökar snabbare än intäkterna.
- Negativa resultat väntas från mitten av 2020 talet och framåt, med successivt urholkat eget kapital.
- En risk ligger i uppfattningen att om det i församlingen/pastoratet genom åren upparbetats sparad kapital så anses ekonomin vara god, oaktat en budget i obalans och underhållsskuld på fastighetssidan.

Den nuvarande strukturen bedöms därför **inte vara långsiktigt hållbar utan förändringar**.

Övervägda alternativ för framtida organisering

Flera alternativa pastoratsbildningar har analyserats, bland annat mindre nya pastorat eller samverkan över kontrakts- och länsgränser. Dessa bedöms dock antingen sakna lokalt stöd eller vara långsiktigt för svaga i medlemstal och ekonomi.

Utredningens förslag

Utredningen föreslår att **samtliga åtta församlingar i Södra Lapplands kontrakt samverkar i ett gemensamt pastorat**. Grunddragen är:

- Församlingarna behålls som juridiska personer med församlingsråd och tydligt lokalt mandat.
- Pastoratet bär gemensamt ansvar för arbetsgivarfrågor, ekonomi, administration, fastigheter och stödfunktioner.
- En gemensam kyrkoherde leder pastoratet, med församlingsherdar i varje församling genom delegerat ledarskap.
- Prästorganisationen minskas från nominellt ca 24 tjänster till 16 (inklusive kyrkoherde), vilket bedöms vara mer realistiskt i relation till faktisk bemanning och framtida behov.
- Ett gemensamt kyrkofullmäktige med 27 ledamöter föreslås för att säkerställa representation från samtliga församlingar.

Barnrätts, risk- och konsekvensperspektiv

Utredningen framhåller att den största risken är att **inte genomföra någon förändring**, vilket på sikt riskerar att tränga undan församlingsverksamhet för barn och unga till förmån för administration och fastigheter. Samtidigt identifieras risker efter genomförande, bland annat kring geografiska avstånd, demokratiskt inflytande och genomförandebelastning under interimperioden. Dessa bedöms möjliga att hantera genom tydlig styrning, delegering, transparens och lokalt mandat.

Innehållsförteckning

1 Inledning och bakgrund	1
1.1 Omfattning och avgränsningar	1
1.2 Tidplan	1
2 Teologiska reflektioner och utgångspunkter	1
2.1 Att leva och verka under nya förutsättningar	1
2.2 Församlingsbegreppet i dag	2
2.3 Svenska kyrkan som rikstäckande	2
3 Södra Lapplands kontrakt	2
3.1 Geografisk indelning	3
3.2 Nuvarande kyrklig indelning	3
3.3 Kyrkotillhöriga 2014–2025	3
3.4 Kyrkliga handlingar – statistik 2021–2025	3
3.5 Tidigare utredningar	4
3.6 Biskopsvisitationer, biskopsbesök och förvaltningstillsyner	6
3.7 Församlingsbesök 2026	7
4 Nuvarande organisation	7
4.1 Förtroendemannorganisation	7
4.2 Personalorganisation	8
4.3 Prästorganisation	8
4.4 Begravningsverksamheten	9
5 Fastigheter, kyrkor, byggnader mark och anläggningar	9
5.1 Södra Lapplands pastorat	9
5.2 Malå-Sorsele pastorat	10
5.3 Tärna församling	10
5.4 Sammanfattande bedömning	10
6 Ekonomiskt nuläge och prognos	12
6.1 Befolknings- och medlemsutveckling	12
6.2 Ekonomisk ställning 2024	13
6.3 Ekonomisk ställning per tillhörig/invånare 2024	15
6.4 Kyrkoavgiftsintäkter och ekonomisk utjämning	17
6.5 Prognosen för utredningsförslaget	17
6.6 Sammanfattande bedömning	19
7 Framtida organisering	19
7.1 Vägval	19
7.2 Förtroendemannorganisation	20
7.3 Styrnings- och ledningsorganisation	21

7.4 Prästorganisation.....	21
7.5 Församlingsinstruktion	21
8 Barnrättsperspektivet.....	22
8.1 Barnkonsekvensanalys.....	22
9 Risk och konsekvensbeskrivning.....	24
9.1 Demografisk och ekonomisk utveckling	24
9.2 Organisatorisk sårbarhet	25
9.3 Kompetensförsörjning	25
9.4 Geografiska avstånd.....	25
9.5 Fastighetsbestånd.....	26
9.6 Demokrati och lokal förankring.....	26
9.7 Barn- och verksamhetsperspektiv	27
9.8 Genomföranderisk (interimsperiod).....	27
9.9 Efter genomförande	28
9.10 Övergripande slutsats.....	28
10 Tiden mellan stiftsstyrelsens beslut och ikraftträdandet	28
10.1 Namnfrågan	29
10.2 Utredningens namnförslag.....	29
11 Samråd utifrån utredningens förslag.....	29
12 Sammanfattning av inkomna yttranden.....	29
13 Beslutsförslag	29
14 Bilagor.....	30
Bilaga 1	31
Bilaga 2.....	34
Bilaga 3.....	37
Bilaga 4.....	39

1 Inledning och bakgrund

I Luleå stift finns 55 församlingar. Ett resultat av att det genom historien funnits människor som velat vara en del av Guds mission också i Sverige. Samtidigt är församlingarna också ett resultat av viljan att finna organisering för uppdraget att vara kyrka lokalt. Majoriteten av församlingarna i Luleå stift samverkar idag i pastorat. Det finns 33 ekonomiska/administrativa enheter vilket innebär 33 kyrkoherdar.

Ett av stiftsstyrelsens uppdrag är att tillse att ändamålsenlig struktur finns bland stiftets församlingar. Styrelsen ska fortlöpande följa utvecklingen och snarast initiera åtgärder när så behövs för att bestämmelserna i kyrkoordningen ska följas (kyrkoordningen 37 kap. 5§). Svenska kyrkan är en resursstark kyrka. Men på samma gång en kyrka med minskande resurser. En prognos framtagen av Kyrkokansliet beräknas antalet medlemmar i Svenska kyrkan i Luleå stift år 2051 uppgå till cirka 43 procent. Det är en minskning med cirka 20 procent mot idag. Även om medlemsminskningen kommer att variera i olika områden, så kommer den att påverka samtliga församlingar och pastorat. Därför har stiftsstyrelsen tagit initiativ att utreda möjlig organisering för Södra Lapplands kontrakt.

1.1 Omfattning och avgränsningar

Beslutsunderlaget belyser Södra Lapplands kontrakt och dess ingående församlingar Dorotea-Risbäck, Lycksele, Malå, Sorsele, Stensele, Tärna, Vilhelmina, och Åsele-Fredrika. Genom att församlingarna i Malå-Sorsele pastorat och Södra Lapplands pastorat samverkar i pastorat berörs både kyrkoråd och församlingsråd i dessa samt kyrkorådet i Tärna församling.

1.2 Tidplan

Beslutsunderlag lämnas till Stiftsstyrelsens AU 21 maj 2026, Stiftsstyrelsen 3 juni 2026. Utredningen skickas sedan för yttrande till berörda församlingar, Institutet för Språk- och Folkminnen, Lantmäteriet, Domkapitel samt fackliga organisationer.

20 augusti 2026	Yttranden ska vara stiftsstyrelsen tillhanda.
9 september 2026	Beslutsunderlag Stiftsstyrelsens AU.
7 oktober 2026	Stiftsstyrelsen avser att fatta beslut.
1 januari 2028	Nytt pastorat kan träda i kraft.

2 Teologiska reflektioner och utgångspunkter

Luleå stift vill främja ett levande församlingsliv och betonar därför, liksom Kyrkoordningen för Svenska kyrkan, församlingen som den grundläggande enheten i kyrkan. Detta har en teologisk botten men vilar också på tron att kyrkligt engagemang för de allra flesta människor primärt är lokalt. Samtidigt som stiftet vill betona den lokala församlingen är det tydligt att ytterligare samverkan behöver ske i framtiden då det långsiktigt saknas bärkraft i många församlingar.

2.1 Att leva och verka under nya förutsättningar

Att fler människor väljer att lämna Svenska kyrkan är inte detsamma som att intresset för andliga och existentiella frågor minskar. Inte heller behovet av stöd i olika livssituationer. Eftersom församlingen har ansvar för alla människor som vistas i församlingen behöver dessa två verkligheter, minskande

medlemsantal å ena sidan och ett ökat intresse för kristen tro och stora diakonala behov å andra sidan, mötas. Svenska kyrkan behöver finna nya sätt att vara kyrka för framtiden. En kyrka som möjliggör växt. Bland annat behöver anställda medarbetare gå från att vara utförare av verksamhet till att bli möjliggörare av delaktighet. Något som ärkebiskop Martin Modéus nämner som en nödvändig rörelse för Svenska kyrkan att göra. Liksom att rusta kyrkans medlemmar, som genom dopet är bärare av kyrkans uppdrag, att gå från att vara konsumenter till att få dela ansvar i uppdraget. En kyrka som långsiktigt kommer ha färre anställda medarbetare behöver redan nu öva sig i att göra saker annorlunda och på nya sätt för att svara an mot människors längtan, tro och behov. Inte bara för att det kommer att krävas, utan för att det är en del av vår identitet.

2.2 Församlingsbegreppet i dag

En församling är ett geografiskt område. Det är också en organisation med ett antal anställda, förtroendevalda och ideella medarbetare som skapar en mängd verksamheter, sammanhang och relationer. Men församlingen är inte enbart detta. En församling är främst människor. Som tillsammans firar gudstjänst, bedriver undervisning samt utövar diakon och mission. Att vara församling idag är att bygga sammanhang (organisering) – inte organisation. Det är att växa. Inte alltid i medlemstal men i delaktighet och engagemang. Det finns inget mer grundläggande sätt att tala om Gud än i formen av en berättelse. Så hur ser vår berättelse ut? Är det en berättelse om människor som samlas och med Guds hjälp, tillsammans med varandra, gör skillnad på en specifik plats i en specifik tid? Eller är det en berättelse om brist? Att det inte var som förut? Frågan blir: Vad behöver vi göra idag så att Svenska kyrkan alltmer lever i enlighet med syftet som möjliggör för människor att komma till tro och leva i tro. Som möjliggör att en kristen gemenskap skapas och fördjupas. Som medverkar till att Guds rike utbredds och skapelsen återupprättas. Som inte har fokus på organisationen Svenska kyrkan, utan på Svenska kyrkans roll i Guds mission i vår tid.

2.3 Svenska kyrkan som rikstäckande

Svenska kyrkan har uppdraget att vara rikstäckande. Det har historiska rötter och går tillbaka till den tid då Svenska kyrkan var en statskyrka samt de olika folkkyrkoteologiska perspektiv som bär Svenska kyrkan. Det innebär att Svenska kyrkan har ett särskilt ansvar att upprätthålla gudstjänst- och församlingsliv också i de områden i vårt land där antalet medlemmar är lågt. Naturligtvis betyder det på samma gång att olika förutsättningar innebär olika möjligheter. Att förvänta sig samma verksamhetsutbud på en mindre ort som i en större stad går inte men det ska finnas möjlighet att överallt fira gudstjänst regelbundet, att döpas, vigas och begravas, samt att ta del av konfirmationsundervisning. Att vara en rikstäckande folkkyrka manar till solidaritet. Att vara en kyrka som inte endast slår vakt om sitt eget utan i stället präglas av tillsammanskraft.

3 Södra Lapplands kontrakt

Det kyrkliga livet i Södra Lapplands kontrakt har rötter sedan 1300-talet, och kanske redan ännu tidigare. Främst i den samiska befolkningen. Det är under 16- och 1700-talen, då många av kyrkorna och kapellen byggdes, som gudstjänst- och församlingslivet fann den form som går att spåra in i vår tid. De inomkyrkliga rörelser som tydligt präglat stora delar av Luleå stift, EFS och læstadianismen, har i egentlig mening aldrig ”nått” församlingarna i kontraktet. Däremot har Svenska missionsförbundet (numera Equmenia) och pingströrelsen påverkat många orter i Södra Lapplands kontrakt. Det är alltså en svenskkyrklighet som inte är präglad av inomkyrklig väckelse utan som stått i relation till fri-

kyrklighet. Historiskt sett både i avståndstagande och samspel. I dag snarare det senare. Kontraktets församlingar finns primärt i glesbygd och fjällvärld vilket ger särskilda utmaningar. Många orter har levt med befolkningsminskning under en lång period med bland annat minskad service samt långa avstånd till skola och sjukvård som följd. Utmaningar kring kompetensförsörjning visar sig bland annat genom svårigheter att rekrytera präster till de tjänster som finns.

3.1 Geografisk indelning

Församlingarna i Södra Lapplands kontrakt ligger i kommunerna Sorsele, Malå, Storuman, Lycksele, Vilhelmina, Dorotea och Åsele. Sex av församlingarna följer kommungränserna medan Stensele och Tärna båda ligger i Storumans kommun.

3.2 Nuvarande kyrklig indelning

Södra Lapplands pastorat bildades år 2014 och består av fem samverkande församlingar: Dorotea-Risbäck, Stensele, Lycksele, Vilhelmina och Åsele-Fredrika (som tillkom 2015). Församlingarna Malå och Sorsele samverkar sedan år 2015 i Malå-Sorsele pastorat. Tärna församling är en fristående församling.

3.3 Kyrkotillhöriga 2014–2025

Församling	2014	2020	2025	Förändring 2014–2025	Förändring 2020–2025
Malå-Sorsele pastorat					
Malå församling	2 595	2 264	2 017	-22%	-11%
Sorsele församling	1 919	1 723	1 589	-17%	-8%
Södra Lapplands pastorat					
Dorotea-Risbäcks församling	2 239	1 898	1 603	-28%	-16%
Lycksele församling	9 147	8 108	7 433	-19%	-8%
Stensele församling	3 297	2 708	2 292	-30%	-15%
Vilhelmina församling	5 234	4 500	4 075	-22%	-9%
Åsele-Fredrika församling	2 260	1 889	1 635	-28%	-13%
Tärna församling					
Tärna församling	1 251	1 136	991	-21%	-13%

3.4 Kyrkliga handlingar – statistik 2021–2025

Tabellen nedan visar statistik för dop och konfirmation i Södra Lapplands kontrakt för åren 2021–2025. Antal döpta och konfirmerade är en värdefull indikator för framtida medlemsunderlag då undersökningar visar att döpta och konfirmerade i högre utsträckning blir kvar som medlemmar i Svenska kyrkan. Uppgifterna redovisas som genomsnitt för perioden. Vid beräkning av andelar, exempelvis andel döpta, har det totala antalet döpta under femårsperioden ställts i relation till det totala antalet födda

barn under samma period. Sammanställningen visar att nivåerna för dop och konfirmation i kontraktets församlingar sammantaget ligger i nivå med eller över genomsnittet för både Luleå stift och riket. Detta gäller särskilt dop där minst en förälder är kyrkotillhörig. Även konfirmationsandelarna uppvisar genomgående relativt höga tal i ett nationellt perspektiv. Samtidigt finns tydliga variationer mellan församlingarna. Tabellen ger därmed en samlad bild av hur de kyrkliga handlingarna genomförs i kontraktet under perioden och utgör ett underlag för vidare bedömningar i utredningen.

	Andel döpta %	Andel döpta, > en tillhörig förälder %	Andel konfirmerade %	Andel konfirmerade, tillhöriga %
Malå-Sorsele pastorat	58%	84%	27%	40%
Malå församling	61%	79%	26%	36%
Sorsele församling	53%	94%	29%	48%
Södra Lapplands pastorat	54%	76%	25%	39%
Dorothea-Risbäcks församling	61%	81%	30%	39%
Lycksele församling	48%	71%	11%	19%
Stensele församling	42%	69%	20%	34%
Vilhelmina församling	80%	94%	47%	60%
Åsele-Fredrika församling	41%	61%	42%	65%
Tärna församling	49%	69%	34%	46%
Tärna församling	49%	69%	34%	46%
Medel	54%	77%	30%	43%
Median	51%	75%	29%	42%
Stiftet	50%	68%	24%	35%
Riket	40%	68%	21%	39%

3.5 Tidigare utredningar

Ett flertal utredningar har gjorts genom åren i Södra Lapplands kontrakt. Både inför bildandet av nuvarande Södra Lapplands pastorat och Malå-Sorsele pastorat samt Tärna församling.

Södra Lapplands pastorat

Inför bildandet av nuvarande Södra Lapplands pastorat gjordes 2012 en strukturutredning där följande risker och förväntade positiva effekter nämndes:

Befarade risker / negativa konsekvenser

Att det som större enhet kan bli svårare att möta framtida utmaningar.

Att verksamheten i de mindre byarna marginaliseras till förmån för verksamheter i centralorterna.

Att strukturförändringen kan medföra framtida personalminskningar.

Att medlemmar väljer att lämna Svenska kyrkan på grund av motstånd mot indelningsändringen.

Att det lokala inflytandet minskar genom bildandet av ett storpastorat.

Ökade resor som påverkar miljön negativt samt medför ökade risker i trafiken.

Risk för splittring i flera församlingar och svårigheter att skapa en helhet.

Att man värnar det egna och bygger murar kring den egna församlingen.

Avsaknad av kyrkoherde i den enskilda församlingen.

Farhågor hos delar av personalen om ökad administration och fler möten.

Minskning av antal förtroendevalda, vilket upplevs negativt – både känslomässigt och som en förlust av uppdrag och ställning.

Förväntade positiva effekter

Samordning av resurser, både inom kärnverksamhet och stödverksamhet.

En mer effektiv organisation.

Ökat antal anställda som minskar sårbarheten vid ledigheter och sjukdom.

Tillsättning av kyrkogårds- och fastighetsansvarig som ger ökad tydlighet och kompetens.

Förbättrad arbetsmiljö och en trevligare arbetsplats med fler arbetskamrater.

Ökade möjligheter för anställda att använda sina specifika kompetenser vid fördelning av arbetsuppgifter inom pastoratet.

Mer resurser till kärnverksamheten.

Ökade möjligheter till specialisering inom barn- och ungdomsverksamhet samt konfirmandverksamhet.

Ökat deltagande av frivilliga medarbetare.

Församlingsråden blir mer engagerade i verksamheten.

Långsiktigt stärkt bärkraft för församlingarna och ökade möjligheter till en god och hållbar verksamhet.

Stiftsstyrelsen beslöt att göra en indelningsändring och 2014 inledde Dorotea-Risbäck, Lycksele, Stensele och Vilhelmina församlingar samverkan i Södra Lapplands pastorat. 2015 anslöt Åsele-Fredrika församling. Erfarenheter visar att såväl risker samt förväntade positiva effekter både inträffat och inte inträffat. Under 2023 genomfördes en utvärdering av Södra Lapplands pastorat av forsknings- och analysenhet vid Kyrkokansliet i Uppsala tillsammans med intervjuer av en konsult. Syftet var att identifiera vad de verksamma ansåg fungerade bra i pastoratet, samt vilka områden som är i behov av förbättringsarbete. Resultatet presenterades hösten 2023. Den visade bland annat på att ingående ojämlikheter kvarstår efter pastoratsbildning och att vissa möjligheter att få till övergripande samordningsvinster inte genomförts. En upplevd polarisering uttrycktes mellan enheterna hur pastoratet påverkat verksamhetens resurser. De två större församlingarna var generellt mer nöjda med pastorats-

organisationen och de mindre mer missnöjda, bland annat kring möjligheten att delta i budgetprocessen. Att församlingsråden haft en otydlig roll i organisationen, utmaningen att rekrytera medarbetare samt att arbetsmiljön varit dålig uttrycktes av alla församlingar.

Malå-Sorsele pastorat

2013 gjordes en utredning, utifrån ett inriktningsbeslut i Malå och Sorsele församlingar 2012 där de önskade att en indelningsändring skulle genomföras, om bildande av Malå-Sorsele pastorat. Utredningen genomfördes av företrädare i Malå och Sorsele i dialog med stiftsorganisationen. Stiftsstyrelsen beslutade i enlighet med utredningen att indelningsändring skulle genomföras och tidpunkt blev satt till 1 januari 2015.

Tärna församling

Redan 1997 fastställde stiftsstyrelsen en arbetsplan när det gällde behov av pastoratsreglering för Tärna församling. I samband med att stiftsstyrelsen år 2004 beviljade önskan från församlingen att dra in den ena av två prästjänster i Tärna församling beslöt att frågan om strukturförändring på nytt skulle aktualiseras under kommande mandatperiod. Den 14 maj 2012 skrev biskop och stiftsdirektor, på stiftsstyrelsens uppdrag, ett brev till kyrkorådet i Tärna församling med anledning av långsiktigt svaga ekonomiska förutsättningar. I långtidsbudgeten för församlingen räknade församlingen med att använda eget kapital för att klara ekonomin vilket stiftsstyrelsen bedömde vara ohållbart. I brevet hänvisades till stiftsstyrelsens tidigare beslut att utredning om indelningsförändring ska inledas. Samtidigt tillstyrkte man församlingens önskan om att kvarstå som egen självständig församling ytterligare en mandatperiod. Någon form av indelningsförändring bedömdes vara nödvändig senast med utgången 2018. Stiftsstyrelsen har i snart 30 år fört dialog med Tärna församling om de pastorala utmaningar som följer av krympande ekonomiska förutsättningar och en sårbar arbetsorganisation utan att någon indelningsändring genomförts. Kyrkorådet inklusive kyrkoherden har avvisat behov av strukturförändring och har ansett att de klarar sig på egen hand utan behov av strukturell samverkan.

3.6 Biskopsvisitationer, biskopsbesök och förvaltningstillsyner

Med regelbundenhet genomförs biskops- och prostvisitationer, biskopsbesök och förvaltningstillsyner i stiftets alla församlingar. Den senaste biskopsvisitationen i Södra Lapplands pastorat gjordes 2019. I Malå-Sorsele skedde en prostvisitation 2021. I Tärna gjordes den senaste visitationen (prostvisitation) 2013. Biskopsbesök eller ledningssamråd har skett i Södra Lappland 2022, Malå-Sorsele 2023 och i Tärna 2025. Inför biskopsvisitationer har förvaltningstillsyner genomförts. Under 2025–2026 har förvaltningstillsyn dessutom gjorts inför detta beslutsunderlag. En förenklad bild, som ändå säger något som stämmer rätt väl, är att församlingarna i kontraktet gör många bra saker. Den grundläggande uppgiften utförs, utifrån förutsättningarna, vanligtvis väl. Samtidigt drabbas också medlemmarna av de utmaningar som handlar om kompetensförsörjning och rekrytering. Skillnaden till resursstarka församlingar längs kusten som kan skapa förutsättningar för ett mer varierat gudstjänstliv, kör- och konsertverksamhet, grupper för barn- och unga, diakonala mötesplatser och insatser för internationellt engagemang, mm, är märkbar. Som medlem i någon av de mer resursstarka församlingarna får man ut, så att säga, ”mer för pengarna”. Den långsiktiga ekonomiska bärkraften är generellt rätt svag i församlingarna, den organisatoriska bärkraften har haft utmaningar medan den demokratiska bärkraften har varit förhållandevis god. Som sagt, en förenklad bild men den säger något som stämmer rätt väl med verkligheten.

3.7 Församlingsbesök 2026

Medarbetare från Luleå stift besökte under jan – mars 2026 Tärna, Stensele, Sorsele, Malå, Lycksele, Vilhelmina, Dorotea-Risbäck och Åsele-Fredrika församlingar för att samtala om församlingsliv; både det som församlingen känner stolthet inför och upplever fungerar bra, och det som kärvar och utmanar. Bakgrunden till besöken var det inriktningsbeslut som fattats av stiftsstyrelsen och insikten att det behöver tas ett omtag och fördjupa dialogen med alla de ingående församlingarna i Södra Lapplands kontrakt innan processen går vidare. Samtalet rörde också samverkan och hur sådan kan ske i framtiden för att på bästa sätt skapa långsiktiga förutsättningar till ett levande lokalt församlingsliv.

Berättelserna från församlingarna vittnar om ett högt engagemang och samhällen där kyrkan har en viktig roll. Samtidigt finns utmaningar. Ett återkommande bekymmer är kompetensförsörjningen, främst svårigheten att rekrytera präster, men även andra yrkesgrupper är svårrekryterade. Anställda medarbetare saknar formell utbildning i många av de mindre församlingarna. Pensions-avgångarna inom de närmaste fem åren är dessutom mycket stora. Att fullt ut klara de åtaganden som åligger en arbetsgivare är också svår. Frågan om inflytande om ett nytt pastorat bildas lyftes. Rädsla finns att beslut hamnar långt bort. Samtidigt vittnade några församlingar att de antagligen inte hade funnits kvar som egen församling om de inte hade blivit en del av ett pastorat. Sammantaget var det goda samtal där utmaningar och risker lyftes men också möjligheter. Ett återkommande budskap var att det är nödvändigt att ett beslut fattas i närtid.

4 Nuvarande organisation

4.1 Förtroendemannaorganisation

Det är kyrkofullmäktige som beslutar om antalet ledamöter i fullmäktige, kyrkoråd och församlingsråd utifrån de ramar som finns i kyrkoordningen. Antalet ledamöter nedan visar beslutade antal valda ledamöter. I kyrkoråd och församlingsråd är även kyrkoherden självskriven ledamot. Kyrkoherden kan dock i sitt ställe utse annan präst att vara ledamot i församlingsrådet.

Södra Lapplands pastorat

Kyrkofullmäktige i Södra Lapplands pastorat består av 29 ledamöter.

Kyrkorådet i Södra Lapplands pastorat består av 15 ledamöter och 8 ersättare.

Församlingsråden i Lycksele, Stensele samt Vilhelmina församlingar består av 8 ledamöter och 4 ersättare. Församlingsråden i Dorotea-Risbäck samt Åsele-Fredrika församlingar består av 6 ledamöter och 3 ersättare.

Malå-Sorsele pastorat

Kyrkofullmäktige i Malå Sorsele pastorat består av 17 ledamöter. En tom stol i dagsläget.

Kyrkorådet i Malå-Sorsele pastorat består av 7 ledamöter och 5 ersättare.

Församlingsråden i Malå och Sorsele församlingar består av 6 ledamöter och 4 ersättare.

Tärna församling

Kyrkofullmäktige i Tärna församling består av 15 ledamöter.

Kyrkorådet består av 7 ledamöter och 6 ersättare.

4.2 Personalorganisation

År 2024 var totalt 123 personer anställda inom Södra Lapplands kontrakt. Av dessa var 41 anställda inom begravningsverksamheten, vilket motsvarar cirka en tredjedel av samtliga anställda. Antalet anställda per 1 000 kyrkotillhöriga i kontraktet uppgår till 5,6, vilket är högre än genomsnittet i Luleå stift (3,64) samt riket som helhet (3,9).

Personalkostnaderna uppgick totalt till 80 090 tkr år 2024, varav den största delen återfinns i Södra Lapplands pastorat. Personalkostnadernas andel av verksamhetens intäkter varierar mellan de olika enheterna och uppgår sammantaget till cirka 62 procent för kontraktet.

Tabellen nedan redovisar personalorganisationen uppdelad på respektive enhet samt fördelningen mellan församlingsverksamhet och begravningsverksamhet. Här spelar geografien roll då församlingarna finns på en stor yta. De kommande fem åren kommer en stor andel av de anställda medarbetarna att gå i pension.

År 2024	Södra Lapplands kontrakt	Malå-Sorsele pastorat	Södra Lapplands pastorat	Tärna församling
Antal anställda totalt	123	20	100	3
Varav anställda inom begravningsverksamheten	41	6	34	1
Summa personalkostnader	80 090	12 623	64 508	2 959
Personalkostnader i % av verksamhetens intäkter	62%	58%	65%	42%
Antal anställda per 1000 tillhöriga				
- Församlingsverksamhet	3,73	3,85	3,81	1,98
- Begravningsverksamhet	1,87	1,65	1,96	0,99
Totalt	5,60	5,51	5,77	2,96
Snittet i stiftet	3,64			
Snittet i riket	3,90			

4.3 Prästorganisation

Stiftsstyrelsen har ansvar att besluta kring minimibemanning av prästorganisation. I församlingsinstruktionen, som fastställs av domkapitlet, anges hur många prästjänster som finns i församlingen. Nuvarande prästorganisation i gällande församlingsinstruktioner fördelas enligt nedan. Verkligheten är dock en annan då många av dessa tjänster sedan flera år är vakanta.

Församling	Antal präster
Malå-Sorsele pastorat	Totalt 3 inklusive kyrkoherde
Malå församling	1
Sorsele församling	1

Södra Lapplands pastorat

Dorotea-Risbäcks församling
Lycksele församling
Stensele församling
Vilhelmina församling
Åsele-Fredrika församling

Tärna församling

Totalt 20 inklusive kyrkoherde, varav följande benämns

1 församlingsherde, 1 komminister
1 församlingsherde, 6 komministrar
1 församlingsherde, 1 komminister
1 församlingsherde, 4 komministrar
1 församlingsherde, 1 komminister

1 kyrkoherde

4.4 Begravningsverksamheten

Begravningsverksamheten är en samhällelig uppgift. Staten har anförtrott uppgiften att vara huvudman för denna verksamhet åt församlingar och pastorat inom Svenska kyrkan.

Södra Lapplands pastorat

Det finns en tydlig organisation kring begravningsverksamheten. Delegationsordning för Kyrkogårdschef finns. Riktlinjer för begravningsverksamheten finns och är väl genomarbetade. Begravningsadministrationen är separat och handläggs inom begravningsverksamheten. Särredovisningen är god. Kris- och beredskapsplanen är väl fungerande.

Malå-Sorsele pastorat

Det finns en tydlig organisation kring begravningsverksamheten. Delegationsordning finns. Riktlinjer för begravningsverksamheten finns. Begravningsadministrationen sker inom församlingens administration i Sorsele. Särredovisningen är väl dokumenterad och sköts av administrationen i Malå. Den är tydligt skild från pastoratets verksamhet. Kris- och beredskapsplanen finns.

Tärna församling

Det finns en tydlig organisation kring begravningsverksamheten även om sårbarheten finns i antalet resurser. Riktlinjer för begravningsverksamheten saknas. Begravningsadministrationen sköts inom församlingens administration. Särredovisningen är väl dokumenterad och är tydligt skild från församlingsverksamheten. Församlingen saknar kris- och beredskapsplan. Församlingen har dock en plan för krishantering och krisgrupp med kontaktlista.

5 Fastigheter, kyrkor, byggnader mark och anläggningar

5.1 Södra Lapplands pastorat

Södra Lapplands pastorat saknar lokalförsörjningsplan. Den är under utarbetande med hjälp av extern konsult.

Pastoratet har 102 byggnader varav 15 kyrkor och 9 kapell. Av dessa är 16 skyddsvärda. Antalet medlemmar per kyrkobyggnad uppgår till 985 (rikssnittet är 1 653). Bruksarean för samtliga fastigheter inom församlingsverksamheten uppgår till 11 160 m². Organisationen kring fastigheter har varit föränderlig de senaste åren. Dagens fastighetschef har återvänt efter några år utanför kyrkan och är på väg att bygga upp organisationen kring fastigheter igen med avstamp i en ny lokalförsörjningsplan och framarbetandet av periodisk underhållsplan.

Budgetmässigt så framgår av de beslut som är tagna att fastighetsunderhållet 2026–2028 uppgår till 29,4 Mkr (9,8 Mkr/år) för att i den ekonomiska prognosen beräknas till 6 Mkr per år.

5.2 Malå-Sorsele pastorat

Malå-Sorsele har en lokalförsörjningsplan. Vid senaste förvaltningstillsynen har pastoratet uppmanats att revidera planen. En hel del förändringar har skett sedan den antogs. Planen var att minska fastighetsbeståndet med 794 m² under perioden fram t o m 2029 med målet att minska församlingens fastighetskostnader med cirka 2 Mkr. Ingen av dessa planer är förverkligade än. Sedan lokalförsörjningsplanen antogs har även beslut tagits om en omfattande renovering och tillbyggnad av församlingsgården (beräknad till 14–22 Mkr) vilket skulle innebära en kraftig dränering av pastoratets ekonomiska förutsättningar.

Pastoratet har 27 byggnader varav 6 kyrkor och 1 kapell. 6 är skyddsvärda. Antalet medlemmar per kyrkobyggnad uppgår till 462 (rikssnittet är 1 653). Bruksarean för samtliga fastigheter inom församlingsverksamheten uppgår till 3 374 m². Organisationen kring fastigheter bedöms vara väl fungerande.

Budgetmässigt så framgår av de beslut som är tagna att fastighetsunderhållet 2025–2027 uppgår till 4 Mkr (1,3 Mkr/år) exkluderat eventuell ombyggnation. I planen för planerat underhåll framgår dock att behovet långsiktigt ligger på ca 2,2 Mkr/år vilket inte speglas i beslutad budget vilket kan medföra risk för att underhållsskulden ökar.

5.3 Tärna församling

Tärna församling har en lokalförsörjningsplan (antagen KF 240521). Målsättningen i planen är att fastigheternas kostnader inte ska överstiga 16% av församlingens intäkter. Riktvärdet var 2023, totala intäkter i församlingsverksamheten 3,7 Mkr och fastighetskostnader om 0,6 Mkr. Prognos för 2035 är kostnadsnivå om 0,7 Mkr.

Församlingen har 10 byggnader varav en kyrka och två kapell. Kyrkan i Tärna och kapellet i Voijttajaure är skyddsvärda. Dessutom finns ett kapell i Hemavan som ägs av en stiftelse där församlingen ger driftsbidrag och kyrkoherden i Tärna är ordförande. Antalet medlemmar per kyrkobyggnad är 354 personer (rikssnittet är 1 653 personer). Samtliga fastigheter i beståndet bedöms vara i gott skick och fylla de ändamål som församlingen föresatt sig i FIN. Organisationen kring fastigheter bedöms vara väl fungerande med hjälp av stiftets löpande främjande.

Periodisk underhållsplan är upprättad, följs och uppdateras löpande. Budgetmässigt framgår av de beslut som är tagna att fastighetsunderhållet 2025–2027 uppgår till ca 3 Mkr (1 Mkr/år). I planen för planerat underhåll indikeras en årskostnad på i snitt 0,68 Mkr. I prognosen för långsiktig budget är det upptaget 0,2 Mkr per år vilket avviker från den långsiktiga planen.

5.4 Sammanfattande bedömning

Församlingarna arbetar med planer för löpande underhåll samt planer för vård och underhåll av skyddsvärda kyrkor. Plan för periodiskt underhåll uppdateras minst årligen och ska även innehålla åtgärder baserade på de vård- och underhållsplaner som Luleå stift fastighetsprojekt försett församling/pastorat med. Stiftsorganisationen kan främja genom att delta aktivt i uppdateringar och prioriteringar i dessa. Det är önskvärt att stiftsorganisationen skulle kunna få en överblick på det totala fastighetsunderhållet vilket kommer att kräva samordning av materialet på något sätt. I arbetet med

underhåll och renoveringar av byggnader och de skyddsvärda objekt församlingarna ansvarar för finns det en del sårbarheter.

Sårbarheterna kan sammanfattas i några punkter:

- Uppdatering och prioritering av åtgärder i planerna kräver stor kompetens inom området. Upphandlingar och projekt blir allt vanligare och komplexiteten i dessa ökar. Den ekonomiska risken ligger i hur upphandlingar görs, hur projekten genomförs och följs under projektens gång. Tid, resurser och kompetens lokalt är en utmaning.
- Beloppen för framtida underhåll är uppskattade och det finns osäkerhet kring vissa åtgärder då många är beroende av antikvarisk medverkan, tillståndsplikt och översyn vilket kan göra bedömningen av insatsens ekonomiska påverkan utmanande.
- Det finns uppenbar risk att förståelsen för behovet av underhåll och renovering inte alltid finns i den beslutande förtroendemannaorganisationen. Även om ingrepp och belopp kan vara betydande behöver det genomföras då kyrkan har ansvaret för dessa byggnaders framtid. Många gånger enligt lagar om kulturarvets bevarande.
- Lokalförsörjningsplanerna har haft en tendens att bli ett fastighetsdokument i stället för att vara församlingens verktyg för att koppla den verksamhet man vill bedriva (Församlingsinstruktion) till om det finns ändamålsenliga lokaler för detta. Konsekvensanalysen av detta saknas ofta och den löpande uppföljningen för att säkerställa att eventuella åtgärder genomförs är bristfällig.
- En av de största riskerna ligger i uppfattningen att om det i församling/pastorat genom åren upparbetats sparad kapital så anses ekonomin vara god, oaktat en budget i obalans. För en långsiktig ekonomisk bärkraft krävs att resultatet i församling/pastorat är i balans över tid och att använda sparad kapital till investeringar påverkar både målkapital och de ekonomiska nyckeltal som skapar en stabil ekonomi.
- En svårbedömd ekonomisk fråga är påverkan av klimatet. Klimatanpassning kommer att i olika stor grad tillkomma till de kostnader som redan finns idag. Detta behöver utredas och hanteras vidare.

Ekonomisk enhet	Församlingsverksamhet		Begravningsverksamhet		Totalt Summa Bruksarea(m ²)	Totalt Antal
	Bruksarea(m ²)	Antal	Bruksarea(m ²)	Antal		
Malå-Sorsele pastorat	3 406	17	706	10	4 112	27
Administrationsbyggnad	1 461	6	190	3	1 651	9
Förrådsbyggnad	0	0	350	4	350	4
Kyrka/kapell	1 846	7	106	2	1 952	9
Övrigt	99	4	60	1	159	5
Södra Lapplands pastorat	11 555	67	3 246	35	14 801	102
Administrationsbyggnad	4 128	18	507	5	4 635	23
Förrådsbyggnad	709	12	2 173	20	2 882	32
Kyrka/kapell	6 353	24	233	1	6 586	25

Övrigt	365	13	333	9	698	22
Tärna församling	719	6	412	4	1 131	10
Administrationsbyggnad	278	1	0	0	278	1
Förrådsbyggnad	20	1	412	4	432	5
Kyrka/kapell	405	3	0	0	405	3
Övrigt	16	1	0	0	16	1
Totalsumma	15 680	90	4 364	49	20 044	139

6 Ekonomiskt nuläge och prognos

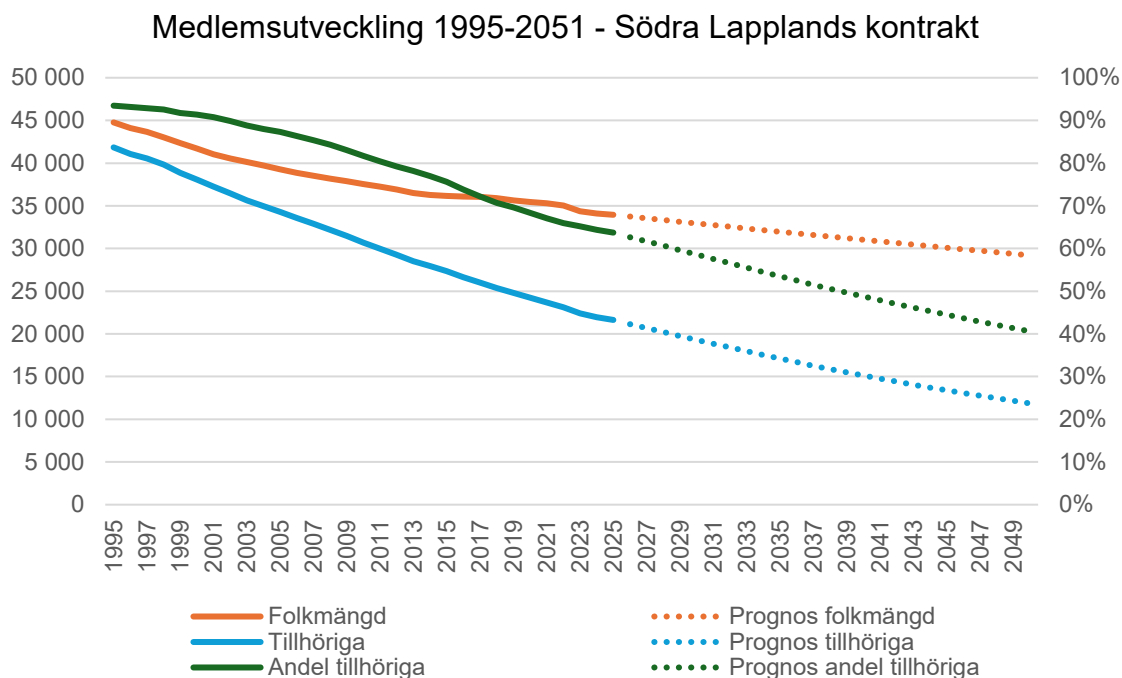
Kapitel 9 redovisar nuläge och prognos för den ekonomiska utvecklingen i Södra Lapplands kontrakt. Redovisningen bygger på tillgängligt utfall för 2024 samt på prognoser och antaganden som tagits fram inom ramen för utredningen och de förvaltningstillsyner som nyligen skett.

6.1 Befolknings- och medlemsutveckling

Prognosen för befolknings- och medlemsutvecklingen baseras på Svenska kyrkans medlemsprognos med sikte mot år 2051, framtagen av nationell nivå och publicerad 2025. Eftersom prognosen avser riket som helhet har justeringar gjorts utifrån kontraktets historiska utveckling i relation till riksgenomsnittet.

Under perioden fram till 2035 bedöms både folkmängd och antal kyrkotillhöriga fortsätta att minska i Södra Lapplands kontrakt. Minskningen av antalet kyrkotillhöriga sker i snabbare takt än befolkningsminskningen, vilket innebär att andelen tillhöriga i relation till folkmängden successivt sjunker. Denna utveckling påverkar kyrkoavgiftsunderlaget och utgör en central faktor i den långsiktiga ekonomiska prognosen.

Diagrammet nedan visar historisk utveckling samt prognos för folkmängd, kyrkotillhöriga och andelen tillhöriga över tid.

6.2 Ekonomisk ställning 2024

Den ekonomiska ställningen för 2024 bygger på senast tillgängliga utfall i VisA (Svenska kyrkans visualiserings- och analysverktyg där man bland annat kan se statistik över verksamhet och ekonomi) och redovisas både för de enskilda ekonomiska enheterna och sammantaget för hela kontraktet.

Resultaträkningen för kontraktet som helhet visar ett positivt verksamhetsresultat samt ett positivt finansnetto, vilket sammantaget ger ett överskott för året. Balansräkningen visar på en stark finansiell ställning med hög soliditet. En betydande del av tillgångarna består av finansiella anläggningstillgångar (marknadsvärde 165 270 tkr). Det egna kapitalet överstiger det målkapital (106 062 tkr) som fastställts för kontraktets ingående enheter.

Målkapital är den nivå på eget kapital som bedöms nödvändig för att långsiktigt kunna bedriva verksamheten med ekonomisk stabilitet. Det fungerar som en buffert för att hantera underskott vissa år, oförutsedda kostnader och större framtida åtaganden utan att behöva vidta snabba eller drastiska åtgärder. Att det egna kapitalet idag överstiger målkapitalet innebär att ekonomin för närvarande är relativt stark, men prognoserna visar att kapitalet successivt förväntas minska över tid.

Den ekonomiska situationen 2024 får sammantaget betraktas som stabil, samtidigt som skillnader mellan enheterna kan noteras vad gäller likviditet och tillgångsstruktur.

Resultaträkning (tkr)	Södra Lapplands kontrakt	Malå-Sorsele pastorat	Södra Lapplands pastorat	Tärna församling
År 2024				
Kyrkoavgift inkl. utjämning	71 959	12 542	55 285	4 132
Begravningsavgift	42 794	6 857	33 701	2 236
Övriga intäkter	13 780	2 287	10 823	670

Verksamhetens kostnader	-124 802	-20 094	-99 371	-5 337
Verksamhetens resultat	3 732	1 592	439	1 701
Finansnetto	3 262	1 300	1 986	-24
Årets resultat	6 994	2 892	2 425	1 677

Balansräkning (tkr)	Södra Lapplands kontrakt	Malå-Sorsele pastorat	Södra Lapplands pastorat	Tärna församling
År 2024				
Materiella anläggningstillgångar	69 356	9 200	53 661	6 495
Finansiella anläggningstillgångar	119 254	9 154	108 737	1 363
Omsättningstillgångar	50 064	27 084	14 338	8 642
Summa tillgångar	238 674	45 438	176 736	16 500
Eget kapital	209 463	41 512	156 464	11 487
Skulder	29 210	3 926	20 271	5 013
Summa EK och skulder	238 674	45 438	176 736	16 500
Likviditet i månader kyrkoavgift	4,9	22,2	-0,3	21,9
Disponibelt kapital per kyrka*	6 683	4 238	8 356	3 163
Antal tillhöriga per kyrka	757	454	962	337

*Disponibelt kapital per kyrka visar hur stort eget kapital som finns tillgängligt i relation till antalet kyrkobyggnader i respektive enhet. Nyckeltalet ger en förenklad bild av det ekonomiska handlingsutrymmet för att på sikt kunna underhålla, utveckla och bära kostnader för kyrkor och övriga byggnader. Ett högre värde innebär generellt större ekonomisk buffert per kyrka, medan ett lägre värde kan innebära ökad sårbarhet vid exempelvis större underhållsbehov.

Begravningsverksamhet (tkr)	Södra Lapplands kontrakt	Malå-Sorsele pastorat	Södra Lapplands pastorat	Tärna församling
År 2024				
Begravningsavgift erhållet för året	41 202	6 149	32 930	2 123
Övriga intäkter	2 800	381	2 266	153
Verksamhetens intäkter	44 002	6 530	35 196	2 276
Personalkostnader	-22 181	-3 602	-18 011	-568
Övriga kostnader	-16 256	-2 644	-12 579	-1 033
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar	-5 369	-753	-4 215	-401
Verksamhetens kostnader	-43 806	-6 999	-34 805	-2 002
Finansiella poster	-1 788	-239	-1 162	-387
Begravningsverksamhetens överskott/underskott	-1 592	-708	-771	-113
BV andel av antal anställda	33%	30%	34%	33%
Antal anställda i BV	41	6	34	1

Nettokostnader per verksamhetsområde (tkr) År 2024	Södra Lapplands kontrakt	Malå- Sorsele pastorat	Södra Lapplands pastorat	Tärna församling
Grundläggande uppgiften	-37 425	-5 621	-30 629	-1 175
Övrig kyrklig verksamhet	-2 428	-761	-1 668	1
Styrning och ledning	-2 510	-889	-972	-649
Stödjande verksamhet	-28 444	-3 914	-23 533	-997
Nettokostnader	-70 807	-11 185	-56 802	-2 820
Kyrkoavgift inkl. utjämning	71 959	12 542	55 285	4 132
Finansiella poster	5 844	1 535	3 944	365
Årets resultat i kyrklig verksamhet	6 996	2 892	2 427	1 677

6.3 Ekonomisk ställning per tillhörig/invånare 2024

För att möjliggöra jämförelser mellan enheter redovisas i detta avsnitt ekonomiska nyckeltal per kyrkotillhörig respektive per invånare. Resultaträkning, balansräkning samt begravningsverksamhetens ekonomi har räknats om till dessa mått. Redovisningen visar att kostnads- och intäktsnivåer per tillhörig i stort är relativt samstämmiga mellan enheterna, men att det finns avvikelser vad gäller resultat, likviditet och tillgångarnas sammansättning. Tärna församling uppvisar exempelvis ett högre resultat per tillhörig, vilket delvis hänger samman med skillnader i intäktsstruktur. Nyckeltalen ger ett kompletterande perspektiv på den ekonomiska ställningen och belyser både likheter och skillnader mellan enheterna.

Resultaträkning (kr) År 2024 / tillhörig	Södra Lapplands kontrakt	Malå- Sorsele pastorat	Södra Lapplands pastorat	Tärna församling
Kyrkoavgift inkl. utjämning	3 277	3 453	3 193	4 083
Begravningsavgift	1 949	1 887	1 946	2 209
Övriga intäkter	627	630	625	662
Verksamhetens kostnader	-5 683	-5 531	-5 738	-5 274
Verksamhetens resultat	170	439	26	1 680
Finansnetto	149	358	115	-24
Årets resultat	319	797	141	1 656

Balansräkning (kr) År 2024 / tillhörig	Södra Lapplands kontrakt	Malå- Sorsele pastorat	Södra Lapplands pastorat	Tärna församling
Materiella anläggningstillgångar	3 158	2 532	3 099	6 418
Finansiella anläggningstillgångar	5 430	2 520	6 279	1 347
Omsättningstillgångar	2 280	7 455	828	8 540
Summa tillgångar	10 868	12 507	10 206	16 305

Eget kapital	9 538	11 426	9 035	11 351
Skulder	1 330	1 081	1 171	4 954
Summa EK och skulder	10 868	12 507	10 206	16 305
Likviditet i månader kyrkoavgift	4,9	22,2	-0,3	21,9
Disponibelt kapital per kyrka	6 683	4 238	8 356	3 163
Antal tillhöriga per kyrka	757	454	962	337

Begravningsverksamhet (kr)	Södra Lapplands kontrakt	Malå-Sorsele pastorat	Södra Lapplands pastorat	Tärna församling
År 2024 / invånare				
Begravningsavgift - erhållet för året	1 208	1 154	1 207	1 436
Övriga intäkter	82	72	83	104
Verksamhetens intäkter	1 290	1 226	1 290	1 540
Personalkostnader	-651	-676	-660	-384
Övriga kostnader	-477	-496	-461	-699
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar	-157	-141	-154	-271
Verksamhetens kostnader	-1 285	-1 313	-1 275	-1 354
Finansiella poster	-52	-45	-43	-262
Begravningsverksamhetens överskott/underskott	-47	-132	-28	-76
BV andel av antal anställda	33%	30%	34%	33%
Antal anställda i BV	41	6	34	1

Nettokostnader per verksamhetsområde (kr)	Södra Lapplands kontrakt	Malå-Sorsele pastorat	Södra Lapplands pastorat	Tärna församling
År 2024 / tillhörig				
Grundläggande uppgiften	-1 704	-1 548	-1 769	-1 162
Övrig kyrklig verksamhet	-111	-210	-97	1
Styrning och ledning	-114	-245	-56	-641
Stödjande verksamhet	-1 295	-1 077	-1 360	-985
Nettokostnader	-3 224	-3 080	-3 282	-2 787
Kyrkoavgift inkl. utjämning	3 277	3 453	3 193	4 083
Finansiella poster	266	422	228	361
Årets resultat i kyrklig verksamhet	319	795	139	1 657

6.4 Kyrkoavgiftsintäkter och ekonomisk utjämning

Kyrkoavgiftsintäkterna utgör den enskilt största intäktsposten för den kyrkliga verksamheten inom kontraktet. Därutöver har den kyrkliga ekonomiska utjämningen stor betydelse för intäktsnivåerna, särskilt i områden med svagt skatteunderlag. Kyrkoavgiftssatsen varierar i nuläget mellan de ingående enheterna. I beräkningarna har olika scenarier analyserats för att belysa hur förändringar i kyrkoavgiftssatsen påverkar intäkterna på kontraktsnivå. Beräkningarna visar att även mindre justeringar av kyrkoavgiften får tydliga ekonomiska konsekvenser i kronor räknat. Tabellerna nedan redovisar nuvarande avgiftssatser, intäkter vid olika nivåer samt vilken ekonomisk effekt en förändring med en procentenhet respektive ett öre i avgiftssats innebär.

	Södra Lapplands kontrakt	Malå-Sorsele pastorat	Södra Lapplands pastorat	Tärna församling
Kyrkoavgiftssats 2026	1,266	1,30	1,25	1,40
Kyrkoavgift inkl. utjämning 2026	73 950 977	13 025 107	57 163 391	3 762 479
Kyrkoavgiftssats 1,27	74 183 183	12 755 640	57 980 710	3 446 833
Ökning/minskning	232 206	-269 467	817 320	-315 646
Kyrkoavgiftssats 1,30	75 751 471	13 025 107	59 206 690	3 519 674
Ökning/minskning	1 800 494	0	2 043 299	-242 805
1 öre = x tkr	522 763	89 822	408 660	24 280

Nedan visas vilken kyrkoavgift, i kronor, varje medlem skulle betala, vid en månadslön på 30 000 kr.

Kyrkoavgiftssats %	Kyrkoavgift kr
1,25%	4 500
1,27%	4 572
1,30%	4 680
1,40%	5 040

6.5 Prognosen för utredningsförslaget

Den ekonomiska prognosen för kontraktet sträcker sig fram till år 2035 och bygger på utfall 2025, beslutade budgetar för närliggande år samt antaganden om fortsatt medlems-utveckling, kostnadsutveckling och intäktsnivåer. I prognosen har antagits en kyrko-avgiftssats om 1,30. Prognosen visar att verksamhetens kostnader ökar snabbare än intäkterna under perioden, främst till följd av ökade lönekostnader och kostnader kopplade till fastighetsbeståndet. Finansnettot bidrar till att mildra resultatpåverkan, men trots detta visar prognosen på återkommande negativa årsresultat längre fram i perioden. Balansräkningsprognosen visar att det egna kapitalet successivt minskar över perioden. Även omsättningstillgångarna reduceras, vilket påverkar likviditeten på sikt, trots fortsatt stark ställning i form av finansiella anläggningstillgångar.

Resultaträkning (tkr)						
År	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Kyrkoavgift inkl. utjämning	71 959	73 334	73 939	75 635	76 867	78 092
Begravningsavgift	42 794	46 643	52 135	52 428	53 417	54 485
Övriga intäkter	13 780	15 346	10 999	10 179	10 270	10 229
Verksamhetens kostnader	-124 802	-141 275	-144 671	-146 159	-147 503	-147 124
Verksamhetens resultat	3 732	-6 052	-7 598	-7 917	-6 949	-4 317
Finansnetto	3 262	3 896	6 209	4 131	4 161	3 949
Årets resultat	6 994	-2 156	-1 389	-3 786	-2 788	-368

Resultaträkning (tkr)						
År	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Kyrkoavgift inkl. utjämning	78 772	79 472	79 556	79 662	80 812	81 263
Begravningsavgift	55 575	56 687	57 820	58 977	60 156	61 359
Övriga intäkter	10 248	10 268	10 288	10 307	10 328	10 348
Verksamhetens kostnader	-150 066	-153 068	-156 129	-159 252	-162 437	-165 685
Verksamhetens resultat	-5 471	-6 641	-8 465	-10 306	-11 141	-12 715
Finansnetto	3 964	3 979	3 994	4 009	4 024	4 039
Årets resultat	-1 507	-2 662	-4 471	-6 297	-7 117	-8 676

Balansräkning (tkr)						
År	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Materiella anläggningstillgångar	69 356	75 023	94 641	91 876	88 614	85 802
Finansiella anläggningstillgångar	119 254	117 538	117 538	117 538	111 500	111 500
Omsättningstillgångar	50 064	43 731	20 893	19 870	26 383	28 339
Summa tillgångar	238 674	236 292	233 072	229 284	226 497	225 641
Eget kapital	209 463	207 307	205 918	202 132	199 344	198 976
Skulder	29 210	28 985	27 154	27 152	27 153	26 665
Summa EK och skulder	238 674	236 292	233 072	229 284	226 497	225 641

Balansräkning (tkr)						
År	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Materiella anläggningstillgångar	82 990	80 178	77 366	74 554	71 742	68 930

Finansiella anläggningstillgångar	111 500	111 500	111 500	111 500	111 500	111 500
Omsättningstillgångar	29 445	29 395	27 537	23 853	19 349	13 286
Summa tillgångar	223 935	221 073	216 403	209 907	202 591	193 716
Eget kapital	197 469	194 806	190 335	184 038	176 921	168 245
Skulder	26 466	26 267	26 068	25 869	25 670	25 471
Summa EK och skulder	223 935	221 073	216 403	209 907	202 591	193 716

6.6 Sammanfattande bedömning

Den ekonomiska analysen visar att den nuvarande strukturen kan upprätthållas på kort sikt, men att den inte är långsiktigt hållbar utan fortsatta anpassningar. Även om det egna kapitalet i dagsläget överstiger målkapitalet och ger ett visst handlingsutrymme, visar prognoserna att kapitalet successivt kommer att minska till följd av ökande kostnader och ett svagare intäktsunderlag. Ett begränsat disponibelt kapital per kyrka innebär dessutom en ökad sårbarhet vid framtida underhållsbehov och investeringar. Den långsiktiga utvecklingen förstärks av medlemsprognosen, som visar att andelen kyrkotillhöriga bedöms minska kraftigt och uppgå till cirka 40 procent av befolkningen år 2051. Sammantaget innebär detta att nuvarande omfattning av verksamhet, organisation och fastighetsbestånd på sikt behöver anpassas för att säkerställa ekonomisk balans och ett hållbart församlingliv även i framtiden.

7 Framtida organisering

Församlingen är den grundläggande enheten i kyrkan. Att skapa långsiktiga förutsättningar för ett levande församlingliv är stiftsstyrelsens inriktning. En församling kan vara liten, och sakna resurser, om det finns långsiktig bärkraft i den gemensamma pastoratssamverkan. Tillsammans i pastoratet går det att ta ansvar för stödfunktioner inom till exempel fastighets-, kommunikations- och personalfrågor samt de frågor som berör kyrklig administration, till exempel datasäkerhet, diarieföring och arkiv. Detta så att ansvaret för den grundläggande uppgiften kan fortsätta ligga i varje församling.

7.1 Vägval

I utredningar som genomförts samt i de reflektioner som gjorts på olika håll har några olika alternativ kring samverkan lyfts fram. Ett alternativ som nämnts är att Tärna, Stensele, Malå och Sorsele ska bilda ett gemensamt pastorat. Detta är ett av förslagen i utredningen om Tärnas framtid från 2022. De kvarstående församlingarna i Södra Lapplands pastorat skulle då ”stannat kvar” i det nuvarande Södra Lapplands pastorat. Ett annat förslag som lyfts fram under 2026 är att Malå och Sorsele ska bilda ett nytt pastorat tillsammans med Arjeplog och Arvidsjaur. Det förslaget innebär att Tärna församling bildar pastorat med nuvarande Södra Lapplands pastorat. Kyrkorådet i Malå-Sorsele pastorat har ställt en formell fråga till kyrkorådet i Arjeplog-Arvidsjaur pastorat om det finns intresse att utforska en sådan pastoratsbildning. Dessa två förslag har fördelen att storleken på pastoraten blir något mer hanterbar då de innebär att fyra-fem församlingar samverkar i stället för kontraktets alla åtta församlingar. Den geografiska utan blir påtagligt mindre vilket kan underlätta för den del av samverkan som kan innebära resande.

Att bryta ur en församling från ett nuvarande pastorat för att bilda ett nytt pastorat med andra ingående församlingar bedöms svårt. I dagsläget finns heller ingen sådan önskan från Stensele församling eller Södra Lapplands pastorat. Intresset för en sådan lösning finns inte heller i Malå-Sorsele pastorat. Sett i ett större perspektiv utifrån de bärkrafter som nämns ovan bedöms dessutom en sådan pastoratsbildning på sikt vara alltför svag då medlemsunderlaget i dagsläget skulle bli ca 6900 medlemmar. Om minskningen fortsätter är det under 6000 medlemmar bara inom några år. De fyra återstående församlingarna i Södra Lapplands pastorat skulle få ca 14 700 medlemmar. En mer möjlig konstellation sett till medlemstal men en risk att också den blir för svag på lång sikt.

Att inleda samverkan över nuvarande kontrakts- och länsindelning mellan Malå-Sorsele pastorat och Arjeplog-Arvidsjaur pastorat innebär ett antal utmaningar. I dagsläget tillhör Arjeplog-Arvidsjaur pastorat Pite kontrakt som nyligen påbörjat samtal om ökad samverkan. Att bli kvar i Pite kontrakt bedöms i dagsläget mer intressant för Arjeplog-Arvidsjaur än att inleda samverkan med Malå-Sorsele. Också en sådan samverkan bedöms på sikt vara för svag med i dagsläget ca 9 400 medlemmar.

Dessa två alternativ, utifrån både bristande intresse från de ingående församlingarna samt att de långsiktigt är svaga pastoratsbildningar som omgående eller i närtid skulle behöva stöd på olika sätt, bedöms därför inte vara en klok väg att gå. Utifrån styrelsens inriktningsbeslut att kontrakten ska vara den primära samverkansytan och att nuvarande Södra Lapplands kontrakt utgör etapp 1 kring samverkan utgör därför samverkan mellan samtliga församlingar i Södra Lapplands kontrakt förslaget i detta beslutsunderlag. Det sammantagna medlemstalet i kontraktet ger förutsättningar att arbeta fram en organisering där församlingarna ges långtgående mandat och förutsättningar. Där pastoratet har kraft att bära stödfunktioner och kan möjliggöra också för små församlingar att fokusera på församlinglivet. Där den stora ytan och de olika församlingarnas tradition och sammanhang blir viktiga hänsyn att ta i processen som tar vid när det nya sättet att organisera tar form.

7.2 Förtroendemannaorganisation

Ett kyrkofullmäktige för pastoratet med 27 ledamöter och 18 ersättare. Det möjliggör representation med minst två ledamöter från varje ingående församling. Ledamöter och ersättare till indelningsdelegerade väljs av nu sittande fullmäktige och väljs bland ledamöter och ersättare i kyrkofullmäktige. Valen ska förrättas senast den 1 december 2026. De övriga mandaten fördelas efter församlingarnas storlek. Ledamöter och ersättare i indelningsstyrelsen väljs av Interimsdelegerade till det antal dessa bestämmer. Interimsstyrelsen ska dock bestå av minst sex valda ledamöter.

Tillfälliga beslutsorgan för de församlingar som ska ingå i det blivande pastoratet

Stiftsstyrelsen beslutar om antal ledamöter och ersättare.	Stiftsstyrelsen beslutar om fördelningen mellan församlingarna.	Val till interimsdelegerade sker i respektive kyrkofullmäktige.	Interimsdelegerade beslutar om antal ledamöter och ersättare i interimsstyrelsen.
--	---	---	---

Interimsdelegerade (KF)

Förslag 27 ledamöter -balanserad

Interimsstyrelse (KR)

Församling	Medlemmar 2025	Fördelning Medl (%)	Mandat (27*)	Rak utifrån % medlemmar	Mandat (27*)	Balanserad
Lycksele	7433	34,4%	9	9,18	9	9
Vilhelmina	4075	18,8%	5	5,07	5	5
Stensele	2292	10,6%	3	2,86	3	3
Malå	2017	9,3%	3	2,51	2	2
Åsele-Fredrika	1635	7,6%	2	2,05	2	2
Dorotea-Risbäck	1603	7,4%	2	1,99	2	2
Sorsele	1589	7,3%	2	1,97	2	2
Tärna	991	4,6%	1	1,24	2	2
	21635	100%	27	27	27	27

* Exempel räknat på 27 ledamöter. Minimum 25

Domkapitlet utser en präst som ordinarie ledamot och en präst som ersättare i interimsstyrelsen.

7.3 Styrnings- och ledningsorganisation

En gemensam kyrkoherde för pastoratet. Kyrkoherden är ytterst ansvarig och leder och fördelar arbetet. I respektive församling bör ledningsansvaret av kyrkoherden delegeras till en församlingsherde. Stiftsstyrelsen förordar likt kyrkostyrelsen för Svenska kyrkans att benämningen församlingsherde används för den präst som leder församlingen. Denne har på kyrkoherdens delegation uppgift att i kyrkoherdens ställe ingå i församlingrådet. Geografiskt avstånd nödvändiggör att en församlingsherde finns i varje ingående församling.

7.4 Prästorganisation

Stiftsstyrelsen har ansvar att besluta kring prästorganisation. Framtida prästbemanning behöver vara rimlig i relation till förutsättningarna och samtidigt tillräcklig för att kunna svara an mot den grundläggande uppgiftens behov kring framför allt gudstjänster, kyrkliga handlingar, konfirmander och själavård. Förutom kyrkoherde för pastoratet föreslås antalet präster fördelas i församlingarna enligt nedan: totalt 16 tjänster inklusive kyrkoherde, att jämföras med tidigare 24. Det är dock mer än nuvarande faktisk bemanning som är ungefär 12 präster. Tjänstgöring sker primärt i en församling men kan också ske i närliggande församlingar eller i gemensamma verksamheter och projekt. Anställningen är i pastoratet.

Församling	Antal präster
Dorotea-Risbäcks församling	1 församlingsherde
Malå församling	1 församlingsherde
Lycksele församling	1 församlingsherde, 4 komministrar (varav en sjukhuspräst)
Sorsele församling	1 församlingsherde
Stensele församling	1 församlingsherde, 1 komminister
Tärna församling	1 församlingsherde
Vilhelmina församling	1 församlingsherde, 2 komministrar
Åsele-Fredrika församling	1 församlingsherde

7.5 Församlingsinstruktion

Kyrkoordningen anger att det för varje församling ska finnas en församlingsinstruktion som vart fjärde år ska prövas om den ska ändras, samt att församlingar som samverkar i pastorat ska ha en gemensam församlingsinstruktion. Domkapitlet i Luleå stift anger dessutom att alla församlingar som ingår i ett pastorat ska ha pastorala program för den grundläggande uppgiften för sina respektive församlingar i

den gemensamma församlingsinstruktionen. Att arbeta fram en gemensam församlingsinstruktion i det nybildade pastoratet där alla samverkande församlingar ges möjlighet att utarbeta lokala målsättningar är därför av vikt.

8 Barnrättsperspektivet

I stort sett alla beslut som fattas i Svenska kyrkan berör barn på antingen kort eller lång sikt, direkt eller indirekt. Beslut som rör organisering gör självfallet det. Ibland skapar en förändring bättre förutsättningar för barn och ibland kan en förändring innebära försämringar. På samma sätt kan beslut att inte förändra påverka både positivt och negativt. Denna barnkonsekvensanalys är gjord av Luleå stift och syftar till att belysa hur förslaget om ökad samverkan, genom bildandet av ett gemensamt pastorat i Södra Lapplands kontrakt, kan påverka barn och unga på kort och lång sikt. Analysen utgår från Svenska kyrkans uppdrag, barnets bästa enligt FN:s barnkonvention (som sedan 2020 är svensk lag), samt de pastorala, organisatoriska och ekonomiska förutsättningar som beskrivs i utredningen. I senare skede bör återkommande barnkonsekvensanalys göras lokalt.

8.1 Barnkonsekvensanalys

Beslut om organisering påverkar barns villkor indirekt genom hur resurser, närvaro, personal och verksamheter fördelas över tid. Att både förändra organisationen – och att avstå från förändring – får konsekvenser för barn.

Barn och unga i Södra Lapplands kontrakt – nuläge i korthet

- Barn och unga lever i huvudsak i glesbygd med långa avstånd, krympande service och få naturliga mötesplatser.
- Svenska kyrkans verksamheter (till exempel barnverksamhet, körer, konfirmandarbete och öppna mötesplatser) utgör på många orter en av få organiserade, relationsbärande sammanhang för barn och unga.
- Dop- och konfirmationsandelarna i kontraktet ligger sammantaget i nivå med eller över stifts- och riksgenomsnitt, vilket tyder på ett fortsatt intresse och engagemang från familjer och unga.

Samtidigt finns tydliga strukturella utmaningar:

- Personalbrist och svårigheter att rekrytera utbildad personal.
- Sårbar verksamhet kopplad till enskilda personer.
- Risk att resurser binds i administration och fastigheter snarare än i verksamhet riktad till barn och unga.

Identifierade barnperspektiv i förslaget

A. Barnets rätt till delaktighet och trygga sammanhang

Barn gynnas av:

- Kontinuitet i relationer (ledare, präster, pedagoger).
- Närvaro lokalt, i barnets vardagsmiljö.
- Möjlighet att bygga långsiktiga sammanhang snarare än tillfälliga projekt.

Förslaget om ett gemensamt pastorat innebär:

- Risk: att beslut och resurser upplevs komma längre bort från barnens vardag.
- Möjlighet: att stärka bemanning och minska personberoende, vilket ökar stabiliteten över tid.

B. Tillgång till verksamhet för barn och unga

Barns tillgång till:

- barngrupper,
- körverksamhet,
- konfirmandundervisning,
- diakonala sammanhang

är direkt beroende av personal, ekonomi och organisatorisk bärkraft.

Om ingen förändring sker finns en tydlig risk att:

- verksamhet för barn och unga successivt minskar eller upphör i vissa församlingar,
- fokus flyttas från kärnverksamhet till krishantering, administration och fastigheter.

Vid genomförd samverkan finns möjlighet att:

- samordna resurser för barn- och ungdomsarbete,
- skapa hållbar konfirmandverksamhet även i mindre församlingar,
- utveckla gemensamma kompetenser och arbetssätt.

Bedömda konsekvenser för barn

Positiva konsekvenser (potentiella)

- Ökad långsiktig stabilitet i barn- och ungdomsverksamhet.
- Minskad sårbarhet vid sjukdom, uppsägningar och pensionsavgångar.
- Större möjlighet att prioritera resurser till barn och unga framför administrativa kostnader.
- Förutsättningar för mer jämlika villkor mellan barn i olika delar av kontraktet.

Negativa risker

- Minskad upplevelse av lokal närhet om beslut landar på en övergripande nivå.
- Risk för att barns perspektiv trängs undan i en stor organisation om tydliga strukturer och ordningar saknas.
- Geografiska avstånd kan försämra tillgänglighet till gemensamma aktiviteter.

Åtgärder för att säkerställa barnets bästa

För att förslaget ska vara förenligt med barnets bästa behöver följande säkerställas i genomförande och framtida styrning:

1. Tydligt lokalt mandat: Församlingsråd ges tydligt ansvar och handlingsutrymme för lokal barn- och ungdomsverksamhet.
2. Prioritering av barn och unga i resursfördelning: Beslut om ekonomi och personal ska konsekvent prövas mot konsekvenser för barn.
3. Närvarande ledarskap lokalt: Församlingsherdar och medarbetare med tydligt uppdrag att värna barns perspektiv i varje församling.
4. Återkommande barnkonsekvensanalyser: Inte endast inför beslut – utan som del av löpande uppföljning efter ikraftträdandet.
5. Möjlighet till delaktighet: Utforma arbets sätt där barns och ungas röster inhämtas, exempelvis genom konfirmander, ungdomsgrupper och familjer.

Samlad bedömning

Den samlade bedömningen är att **den största risken ur barnperspektiv är att inte genomföra någon förändring alls**. En fortsatt fragmenterad och sårbar organisation riskerar på sikt att minska barns tillgång till kyrkans verksamhet, särskilt i mindre församlingar.

Förutsatt att:

- lokalt inflytande säkras,
- barn och unga prioriteras i resursfördelning,
- och tydlig uppföljning sker,

bedöms den föreslagna samverkan kunna stärka barns långsiktiga möjligheter till delaktighet, gemenskap och trygghet i Svenska kyrkan i Södra Lapplands kontrakt.

9 Risk och konsekvensbeskrivning

Gjord av Luleå stift. I senare skeende bör återkommande risk och konsekvensanalys göras lokalt.

9.1 Demografisk och ekonomisk utveckling

Risk

- Fortsatt minskning av medlemsantal (prognos ~43 % till 2051)
- Intäktsminskning samtidigt som kostnader ökar
- Negativa resultat från ca 2026 och framåt

Konsekvens

- Gradvis urholkning av eget kapital
- Försämrade likviditet (t.o.m. negativ omsättningstillgång 2035)
- Risk för att verksamhet måste avvecklas eller kraftigt reduceras

Åtgärder

- Anpassa kostnadsnivå (framför allt personal och fastigheter).
- Aktiv strategi för medlemsengagemang och intäktsökning.

- Successiv omställning innan ekonomisk kris uppstår.

9.2 Organisatorisk sårbarhet

Risk

- Små enheter med svag organisatorisk bärkraft.
- Svårigheter att upprätthålla kompetens och funktioner.
- Ensamarbete och beroende av nyckelpersoner.
- Olika systemlösningar inom till exempel ekonomi.

Konsekvens

- Ökad arbetsbelastning.
- Risk för kvalitetsbrister i verksamheten.
- Sårbarhet vid sjukdom, uppsägningar eller pensionsavgångar.

Åtgärder

- Samordning i större enheter.
- Tydlig rollfördelning mellan övergripande och lokal nivå.
- Digitalisering samt gemensamma stödfunktioner och system.

9.3 Kompetensförsörjning

Risk

- Svårighet att rekrytera präster och annan personal.
- Hög andel pensionsavgångar kommande 5 år.
- Personal utan formell utbildning i vissa fall.

Konsekvens

- Risk att grundläggande uppgifter inte kan upprätthållas.
- Försämrad kvalitet i verksamhet (gudstjänst, diakoni, undervisning).
- Ökad belastning på befintlig personal.

Åtgärder

- Satsa gemensamt och aktivt på rekrytering.
- Samverkan kring personalresurser.
- Kompetensutveckling och internutbildning.

9.4 Geografiska avstånd

Risk

- Mycket stora geografiska områden.

- Resurskrävande resor och samordning.

Konsekvens

- Ineffektiv verksamhet.
- Risk att lokal närvaro minskar.
- Försämrad tillgänglighet för församlingsbor.

Åtgärder

- Delegerat ledarskap (församlingsherdar lokalt).
- Hybridlösningar (digitala möten/verksamhet).
- Lokalt mandat inom gemensam struktur

9.5 Fastighetsbestånd

Risk

- Stort antal byggnader i relation till medlemsantal.
- Underhållsbehov överstiger budget.
- Bristande lokalförsörjningsplan i vissa enheter.

Konsekvens

- Höga och ökande kostnader.
- Kapital binds i fastigheter i stället för verksamhet.
- Risk för akut underhållsskuld.

Åtgärder

- Strategisk fastighetsplanering (prioritera/avyttra).
- Anpassa bestånd till framtida behov.
- Långsiktig underhållsplan (PU-plan).

9.6 Demokrati och lokal förankring

Risk

- Beslut "hamnar längre bort".
- Trögare beslutsfattande.
- Minskad lokal påverkan i större organisation.

Konsekvens

- Minskad legitimitet.
- Engagemang från förtroendevalda kan minska.
- Risk för konflikter mellan nivåer.

Åtgärder

- Säkerställa lokal representation.
- Tydligt mandat för församlingsråd.
- Transparens i beslutsprocesser.

9.7 Barn- och verksamhetsperspektiv

Risk

- Resurser binds i administration i stället för verksamhet.
- Minskad verksamhet för barn och unga.

Konsekvens

- Försämrade uppväxtvillkor i kyrkans verksamhet.
- Minskad framtida medlemsbas.

Åtgärder

- Prioritera kärnverksamhet.
- Samordna resurser för barn- och ungdomsarbete.
- Långsiktig satsning på delaktighet.

9.8 Genomföranderisk (interimsperiod)

Risk

- Hög arbetsbelastning under 2026–2028.
- Parallellt arbete: nuvarande + framtida organisation.
- Bristande engagemang eller otydlighet i ansvar.

Konsekvens

- Förseningar i beslut och implementering.
- Konflikter eller otydlig styrning.
- Risk för sämre arbetsmiljö.

Åtgärder

- Tydlig projektledning och styrning.
- Avsatt tid och resurser för interimsarbete.
- Kommunikation och delaktighet.

9.9 Efter genomförande

Risk

- Organisatorisk självupptagenhet.
- Tröghet i beslutsfattande.
- Beslutsmandat stannar hos kyrkoråd och kyrkoherde.

Konsekvens

- Minskat kraft till huvuduppdraget.
- Minskat lokalt engagemang och ansvarstagande.
- Låsningar och jämförelser mellan församlingarna.

Åtgärder

- Ledning som bidrar till fokus på kyrkans uppdrag.
- Delegationer som ger mandat.
- Transparens kring beslutsprocesser.

9.10 Övergripande slutsats

Den största risken är att inte genomföra förändring. De risker som finns efter genomförande är samtidigt reella och behöver uppmärksam bevakas. Ordningar behöver finnas som stärker lokalt engagemang och ansvarstagande.

10 Tiden mellan stiftsstyrelsens beslut och ikraftträdandet

Stiftsstyrelsen väntas fatta beslut om i frågan om nytt pastorat 7 oktober 2026 med ikraftträdande 1 januari 2028. I beslutet ingår att uppdra åt respektive kyrkofullmäktige att utse ledamöter och ersättare till interimisdelegerade. Under 2026 och 2027 förbereds ikraftträdandet av den nya organisationen. Detta arbete leds av ett interimisdelegerade med ledamöter från församlingarna, vilka alltså har valts av respektive kyrkofullmäktige. Interimsperioden är en tid som kräver mycket tid och ett aktivt deltagande av de personer som är berörda av processen. Viktiga beslut ska tas för det framtida pastoratet i interimisdelegerade och interimisstyrelsen, samtidigt som arbetet i församlingarna och församlingarnas kyrkoråd måste pågå som vanligt. Den ledamot som enligt 37 kap. 30 § andra stycket i kyrkoordningen har utsetts av stiftsstyrelsen att vara sammankallande ska utfärda kungörelse om första sammanträdet. Till övriga sammanträden utfärdar ordföranden i interimisdelegerade kungörelse.

Interimisdelegerade fattar beslut i frågor som rör den nya organisationen efter ikraftträdandet. Exempelvis ska interimisdelegerade fatta beslut om det nya pastoratets budget, något som görs året innan ikraftträdandet. Interimisdelegerade tillsammans med det nya pastoratets kyrkoherde ska också ansvara för att organisationsförändringen går rätt till ur arbetsgivarsynpunkt. Interimisdelegerade väljer en interimisstyrelse som förbereder besluten som ska fattas av delegerade. Interimisstyrelsen är att jämföra med kyrkoråd och hanterar en mängd övergångsfrågor inför ikraftträdandet av den nya organisationen. Rekommendationen är att antalet ledamöter i interimisstyrelsen fördelas jämnt från de ingående församlingarna. Vid interimisstyrelsens första möte organiseras omställningsarbetet. Det vanliga är att

arbeta i en processorganisation med en eller flera arbetsgrupper som tar fram underlag till de beslut som rör det framtida pastoratet. För detta arbete finns checklistor och annat material att tillgå. Luleå stift ger också stöd i arbetet under omställningsperioden i form av utbildningar, ekonomiskt stöd, samt resurser från stiftskansliet. Stödet utformas i dialog mellan interimstyrelsen, nuvarande kyrkoherdar kontraktsprost och stiftskansliet. Fram till ikraftträdandet fungerar församlingar och pastorat enligt nuvarande ordning och styrs av respektive kyrkoråd med samma ansvar som nu.

10.1 Namnfrågan

I beslut om indelningsändring av församlingar skall stiftsstyrelsen besluta om namnet på den nya församlingen. Namnet på ett nytt pastorat beslutas av stiftsstyrelsen efter samråd med församlingarna. Innan namnet på en territoriell församling eller ett pastorat fastställs ska Språk och folkminnesinstitutet samt Lantmäteriverket beredas tillfälle att yttra sig.

10.2 Utredningens namnförslag

Ändringar av namn väcker ofta starka reaktioner. I ortnamnen finns en dimension som får människor att känna sig personligt träffade när deras invanda ortnamn hotas. I detta fall bevaras församlingarna både som juridisk person och med sitt församlingsnamn. Det som däremot kan ändras är namnet på pastoratet.

Följande namn föreslås och lämnas för yttrande

- Lapplands södra pastorat.
- Södra Lapplands pastorat.
- Västra Västerbottens pastorat.

11 Samråd utifrån utredningens förslag

I samband med utredningen ska stiftsstyrelsen samråda med berörda församlingar och pastorat samt med domkapitlet. Samrådet är inte bara formellt; synpunkter ska reellt beaktas, även om de inte är bindande. Stiftsstyrelsen kallar till samråden, som kommer att genomföras innan stiftsstyrelsen fattar slutligt beslut i ärendet.

Det finns även möjlighet att avge skriftliga yttranden. De frågor remissinsatserna särskilt bör yttra sig över är:

- Namnförslagen.
- Antal ledamöter och ersättare i interimndelegerade.
- Minimibemanning prästtjänster.

12 Sammanfattning av inkomna yttranden

13 Beslutsförslag

- att ställa sig bakom förslagen i "Utredning om samverkan i Södra Lapplands kontrakt, Luleå stift 2026",
- att stiftsstyrelsens beslutsunderlag skickas för yttrande till berörda församlingar, domkapitlet i Luleå stift samt fackliga organisationer. Stiftsstyrelsens förslag på namn på det nya pastoratet ska också skickas för yttrande till Institutet för språk och folkminnen samt Lantmäteriet. Sammanställning av inkomna yttranden ska biläggas beslutsunderlaget.
- att anta följande tidsplan:
20 augusti 2026	Yttranden ska vara stiftsstyrelsen tillhanda.
24 augusti 2026	Stiftsstyrelsen kallar till samråd.
9 september 2026	Beslutsunderlag stiftsstyrelsens AU.
7 oktober 2026	Stiftsstyrelsen avser att fatta beslut.
1 januari 2028	Nytt pastorat kan träda i kraft.
- att beslut om pastoratsbildning avses att fattas av stiftsstyrelsen vid sammanträdet den 7 oktober 2026.

14 Bilagor

Bilaga 1 Stiftsstyrelsens inriktningsbeslut i december 2024.

Bilaga 2 Den lokala organisationen kyrkoordningen.

Bilaga 3 Yttrande Institutet för språk och folkminnen april 2026.

Bilaga 4 Yttrande Lantmäteriet april 2026.

Bilaga 5 Yttrande Domkapitlet. September 2026

Bilaga 6 Inkomna remissyttranden augusti 2026.

Bilaga 1

LULEÅ STIFT
MÖTESINSTANS:
Stiftsstyrelsen

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
MÖTESDATUM:
2024-12-05 14 (19)

§ 105

Dnr. S 2023-1098

Pastoral livskraft och ändamålsenlig struktur**Beslut**

Stiftsstyrelsen **beslutar** i enlighet med arbetsutskottets förslag

- att** utveckla processer för att t ex stärka samarbete mellan kyrkoråd, församlingsråd, utveckla ledarskapet för kyrkoherde och ledare i pastoratens ingående församlingar,
- att** inleda samtal med nationell nivå att i utforskande syfte bli ett "teststift" där vi kan pröva möjliga idéer,
- att** anta som långsiktig inriktning att Luleå stifts kontrakt, med eventuella kommande förändringar, utgör grunden för samverkan och framtida pastoratsbildningar.
- att** uppdra till stiftskansliet att till stiftsstyrelsens sammanträde den 24 april presentera ett fördjupat underlag och tidsplan inför en förändring av struktur och indelning för etapp 1 och 2.

Ärendebeskrivning

I Luleå stift finns 55 församlingar. Flera av dessa samverkar i pastorat så det finns 33 ekonomiska/administrativa enheter.

Luleå stift vill främja ett levande församlingliv och betonar därför, liksom Kyrkoordningen för Svenska kyrkan, församlingen som den grundläggande enheten i kyrkan. Detta har en teologisk botten men vilar också på tron att kyrkligt engagemang för de allra flesta människor primärt är lokalt. Samtidigt som stiftet vill betona den lokala församlingen är det tydligt att det långsiktigt saknas bärkraft i många församlingar.

Ett av stiftsstyrelsens uppdrag är att tillse att ändamålsenlig struktur finns bland stiftets församlingar. Styrelsen ska fortlöpande följa utvecklingen och snarast initiera åtgärder när så behövs för att bestämmelserna i kyrkoordningen ska följas (Kyrkoordningen 37 kap. 5§)

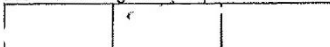
För att det ska finnas förutsättningar till pastoral livskraft, alltså ett levande församlingliv, har ett antal bärkrafter identifierats. Det behöver finnas tillräcklig ekonomisk bärkraft, demokratisk bärkraft och organisatorisk bärkraft, samt ett ledarskap som kan ta långsiktigt ansvar.

Idag sker ett systematiskt arbete med både förvaltningsvisitationer och biskopens visitationer. De underlag som där tas fram visar att ett flertal organisationsförändringar behöver ske de närmaste åren för att dessa bärkrafter ska finnas i församlingarna.

Idag finns höga krav på församlingar och pastorat: som arbetsgivare med personal- och arbetsmiljöansvar, som förvaltare av fastigheter, begravningsplatser och som ansvariga för ekonomi, administration, teknik och kommunikation.

I nuvarande läge är det viktigt att Svenska kyrkans resurser fördelas så att det mesta möjliga går till den kärnverksamhet som direkt berör församlingsborna. Om församlingarna hjälps åt med vissa kompetens- och resurskrävande uppgifter, exempelvis administration och förvaltning, ökar möjligheterna att satsa mer på gudstjänster, diakoni och barn- och ungdomsverksamhet.

Justerandes signatur

Forts. § 105

Att bilda nya pastorat där fler församlingar ingår i samverkan med varandra är ett sätt för Svenska kyrkan att i tid ställa om för de utmaningar som krympande resurser innebär.

Just nu befinner sig stiftsorganisationen i ett vägval, där flera församlingar har tydliga, akuta behov av, utifrån bristande bärkrafter, att göra en indelningsändring. Samtidigt utifrån ett mer övergripande perspektiv är alla stiftets församlingar, pastorat och kontrakt "på bordet".

Det är angeläget att snarast fatta inriktningsbeslut så att församlingarna vet vart de är på väg. Olika scenarier har tecknats men riktningen att kontrakten i framtiden är den primära samverkansytan har blivit allt tydligare. En tydlig signal/ inriktning från stiftets sida blir allt viktigare. Att vänta längre, att skjuta fram nya pastoratsbildningar kan få negativa konsekvenser.

Aktuella processer

På fem platser i stiftet bedöms frågan om strukturförändring vara mest brådskande.

- Södra Lapplands kontrakt
- Gällivare – Jokkmokks församlingar (utifrån påbörjade samtal)
- Övertorneå församling, Haparanda församling
- Skellefteå kontrakt (utifrån Bureå församlings beslut om önskad samverkan)
- Södra Västerbotten (Vindeln/Umeå)

Utredning

Enligt kyrkoordningen 37 kap § 6 ska Stiftsstyrelsen göra den utredning som behövs. Församlingar och pastorat ska lämna uppgifter och i skäligen omfattning hjälpa till i utredningen.

Med utgångspunkt från uppdaterade förvaltningstillsyn bör dialog ske med förtroendevalda och medarbetare, informationstillfällen med församlingsbor etc. Förslag till ny organisation med allt som hör till arbetas fram. Innan beslut fattas ska stiftsstyrelsen samråda med berörda församlingar och pastorat samt domkapitlet. Lantmäteriet och Institutet för språk och folkminnen ska ges tillfälle att yttra sig innan namnet på pastoratet fastställs.

Omställning

I omställningsfasen övergår stiftet från att vara ägare av processen till att stödja processen. Ansvaret övertas lokalt av interimfullmäktige, interimsstyrelse, kyrkoherden som är ledamot i interimsstyrelsen samt av en lokal projektgrupp/projektledare. De lokala resurserna ser olika ut. Vilket stöd i omställningsarbetet som behövs behöver planläggas.

Ikraftträdande och uppföljande stöd

Tidigare utvärderingar visar att stöd och utbildning behövs för att genomföra förändringsarbetet. Det finns inget facit hur det stödet ska se ut, utan det bör arbetas fram i nära samverkan med den nya enheten. Stödet bör riktas till både förtroendevalda och medarbetarna.

Luleå stifts kontrakt ska under utredningsfasen utgöra grunden för framtida pastoratsbildningar. Förändringen genomförs i etapper under åren 2026 – 2032 som prioriteras *efter angelägenhetsgrad*.
Exempel på etappindelning:

Etapp1

Södra Lapplands kontrakt: Södra Lapplands pastorat, Malå-Sorsele pastorat, Tärna församling
Södra Västerbottens kontrakt: Vindeln

Etapp 2 - Norra Norrbottens kontrakt: Övertorneå församling, Haparanda församling, Överkalix församling, Kalix församling, Gällivare församling, Jokkmokk församling, Kiruna pastorat, Pajala församling

Justerandes signatur

LULEÅ STIFT
MÖTESINSTANS:
Stiftsstyrelsen

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
MÖTESDATUM:
2024-12-05 16 (19)

Forts. § 105

Etapp 3 - Skellefte kontrakt: Skellefteå pastorat, Bureå församling, Skellefteå S:t Örjan församling, Burträsk-Löfvånger pastorat, Norsjö församling

Etapp 4 - Pite kontrakt: Piteå församling, Arjeplog-Arvidsjaur pastorat, Hortlax församling, Norrfjärdens församling, Älvsby församling

Etapp 5 - Södra Västerbottens kontrakt: Umeå pastorat, Vännäs-Bjurholm pastorat, Nordmalings församling, Hörnefors församling, Bygdeå församling, Sävar-Holmön församling, Holmsunds församling.

Etapp 6 – Lule kontrakt: Bodens pastorat, Nederluleå församling, Luleå domkyrkoförsamling, Råneå församling

Kontrakt	Medlemmar
Lule kontrakt	68 026
Norra Norrbotten	33 420
Östra Norrbotten	23 063
Pite kontrakt	41 110
Skellefte kontrakt	51 585
Södra Lapplands kontrakt	23 114
Södra Västerbotten kontrakt	98 642

Stiftsstyrelsen diskuterade frågan och beslutade att anta de fyra föreslagna attsatserna med justerad inbördes ordning på dessa, samt att attsatsen "anta som långsiktig inriktning att Luleå stifts kontrakt, med eventuella kommande förändringar, utgör grunden för framtida pastoratsbildningar," justeras till "anta som långsiktig inriktning att Luleå stifts kontrakt, med eventuella kommande förändringar, utgör grunden för samverkan och framtida pastoratsbildningar".

Justerandes signatur

Bilaga 2

Bilaga

Den kyrkliga organisationen på lokal nivå

Församlingen

Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Församlingen är sammanhanget där människor kan finna en kristen gemenskap och tron kan växa och fördjupas, Guds rike utbredas och skapelsen återupprättas. Ambitionsnivån, och hur uppgiften ska genomföras, avgör församlingen själv och detta formuleras i den församlingsinstruktion som ska finnas för varje församling. Församlingen har skyldighet att fullgöra det som anges i kyrkoordningens bestämmelser samt de lagkrav som följer med att vara arbetsgivare, fastighetsförvaltare, förtroendemannaorganisation m.m. När flera församlingar samverkar i ett pastorat har pastoratet det övergripande lokala ansvaret för att de i pastoratet ingående församlingarna fullgör sin grundläggande uppgift. Församlingen ska anskaffa och underhålla den egendom som behövs för församlingens uppgifter samt anställa och avlöna personal. När församlingen ingår i ett pastorat är det en uppgift för pastoratet. Pastoratet har då det ekonomiska ansvaret för alla församlingens uppgifter.

Kyrkofullmäktige

Beslutanderätten i en församling utövas av kyrkofullmäktige. När flera församlingar samverkar i ett pastorat är kyrkofullmäktige pastoratets högsta beslutande organ. Kyrkofullmäktige väljs genom direkta val på valdagen enligt kyrkoordningens 38:e kapitel av dem som är röstberättigade i församlingen. Valbar är den som uppfyller valbarhetskriterierna enligt kyrkoordningens 33:e kapitel. Antalet ledamöter i kyrkofullmäktige ska vara minst 15 i församlingar med högst 5 000 röstberättigade, minst 25 i församlingar med över 5 000 till och med 20 000 röstberättigade och minst 35 i församlingar med över 20 000 röstberättigade. Antalet ersättare ska utgöra hälften av det platser som varje nomineringsgrupp får i fullmäktige genom valet.

Kyrkoråd

Det ska i varje församling finnas ett kyrkoråd utgörande församlingens styrelse. Samverkar flera församlingar i ett pastorat ska det finnas ett kyrkoråd i pastoratet som utgör pastoratets styrelse.

Församlingsråd

I varje församling som ingår i ett pastorat ska det finnas ett församlingsråd som församlingens styrelse. Församlingsrådet utses av kyrkofullmäktige och har ansvar för det lokala församlinglivet. Församlingsrådets uppgifter bestäms dels av Kyrkoordningen, dels genom Församlingsinstruktionen samt uppgifter som Kyrkorådet delegerat.

Valnämnd

I varje församling eller pastorat, om flera församlingar samverkar i pastorat, ska det finnas en valnämnd med ansvar för valets genomförande. Valnämnderna ska biträda stiftsstyrelsen och i övrigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen eller i bestämmelser utfärdade av kyrkostyrelsen.

Kyrkoherden

I varje församling eller pastorat ska det finnas en kyrkoherde, som leder all verksamhet och som utifrån givna vigningslöften på eget ansvar fullgör de uppgifter som anges i kyrkoordningen. Kyrkoherden har gemensamt med kyrkorådet ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd. Kyrkoherden har vidare ansvar för tillsyn över all verksamhet utifrån Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. Enligt kyrkoordningen är kyrkoherden självskrivnen ledamot i kyrkorådet med rösträtt. Detta gäller även i ett församlingsråd. Kyrkoherden får utse en präst som arbetar i en församling att i kyrkoherdens ställe vara ledamot i församlingsrådet i den församlingen.

Förutsättningar för ändringar i den lokala strukturen

Allmänt

Förutsättningar för ändringar i den lokala strukturen regleras i 37 kap. kyrkoordningen. Med indelningsändringar avses förändringar i den territoriella och organisatoriska indelningen av Svenska kyrkan på lokal och regional nivå. För att en indelningsändring ska anses motiverad förutsätts att den främjar en ändamålsenlig organisation av Svenska kyrkans verksamhet och ger bättre förutsättningar för församlingen att fullgöra sin grundläggande uppgift.

Indelningsändring kan initieras av kyrkofullmäktige i berörda församlingar eller pastorat, domkapitlet och stiftsstyrelsen. Innan beslut får fattas ska frågan vara tillräckligt utredd, vilket normalt innefattar utredning om pastorala konsekvenser, ekonomiska och organisatoriska effekter, personal- och arbetsgivarfrågor samt kyrkotillhörigas möjligheter till delaktighet och inflytande.

Kyrkoordningens kriterier för en församling

Församlingen är Svenska kyrkans grundläggande och primära enhet. Svenska kyrkan framträder lokalt som församling och det är i församlingen kyrkans grundläggande uppgift konkret förverkligas. En församling är geografiskt avgränsad. Dopet är medlemsgrundande och ger tillhörighet till församlingen genom den adress där man är folkbokförd. Geografin är alltså ett strukturellt kriterium även om församlingen teologiskt förstås som en gemenskap av människor enligt kyrkoordningen.

För att vara en församling krävs enligt kyrkoordningen att vissa obligatoriska organ och funktioner ska finnas. Varje församling (eller pastorat) ska ha ett kyrkoråd som styrelse. Kyrkorådet ska tillsammans med kyrkoherden ansvara för att församlingens grundläggande uppgift fullgörs. Församlingen ska stå under ledning av en kyrkoherde, som ska ha ett särskilt ansvar för tro, bekännelse och lära. Kyrkoordningen uttrycker inget minsta medlemsantal för att få vara en församling. Vid ändringar av den lokala strukturen ska dock hänsyn tas till församlingens förmåga att fullgöra sitt uppdrag, ekonomiska och organisatoriska förutsättningar samt långsiktig hållbarhet.

Att en församling samverkar med andra församlingar inom ett pastorat förändrar inte församlingsstatusen men påverkar exempelvis arbetsgivaransvaret, ekonomiansvaret samt möjliggör gemensam administration. Församlingen och den lokala identiteten kvarstår som bärande enhet för gudstjänst- och församlingsliv.

Inför beslut om ändrad indelning

I ett ärende om ändrad församlings- eller pastoratsindelning ska stiftsstyrelsen göra den utredning som behövs och därvid bland annat samråda med berörda församlingar och pastorat samt med domkapitlet. I samband med beslutet om ändrad församlings- eller pastoratsindelning ska stiftsstyrelsen också besluta om eventuella ändringar i prästorganisationen samt fastställa namn på ny enhet. Stiftsstyrelsen bör, när den gör en utredning och innan den fattar beslut, inhämta synpunkter från dem som är särskilt berörda och kan ha synpunkter av betydelse att tillföra beslutsunderlaget. Inte minst när det finns delade meningar om ett visst beslut bör ett formellt samråd komma till stånd.

Interimsdelegerade

När stiftsstyrelsen i ett beslut om ändrad indelning bestämmer att beslutanderätten ska utövas av Interimsdelegerade (tillfälligt kyrkofullmäktige) ska ledamöter och ersättare i delegerade utses från varje församling respektive pastorat. Stiftsstyrelsen ska också i beslutet ange hur många ledamöter och ersättare som varje församling respektive pastorat ska utse. Ledamöter och ersättare i Interimsdelegerade ska väljas av respektive kyrkofullmäktige som berörs av indelningsändringen. Den som är valbar enligt 33 kap. 4 § kyrkoordningen är på motsvarande sätt valbar till Interimsdelegerade. Sedan valet har ägt rum ska stiftsstyrelsen snarast utse en av ledamöterna att vara sammankallande. För beredning och verkställighet av Interimsdelegerade ärenden ska det finnas en interimsstyrelse (tillfälligt kyrkoråd) som delegerade utser för sin tjänstgöringstid. Den kyrkoherde som ska vara ledamot i interimsstyrelsen utses av domkapitlet. Andra ledamöter och ersättare i indelningsstyrelsen väljs av Interimsdelegerade till det antal dessa bestämmer. Interimsstyrelsen ska dock bestå av minst sex valda ledamöter.

Prästorganisation

När stiftsstyrelsen beslutar om att ändra församlings- eller pastoratsindelningen ska stiftsstyrelsen samtidigt fastställa hur stor prästorganisationen minst ska vara i varje nybildad församling eller nybildat pastorat.

Namnet på ny kyrklig enhet

I stiftsstyrelsens beslut om indelning i församlingar och pastorat har stiftsstyrelsen också att besluta om namn på enheterna. Ett beslut om namn fattas efter samråd med berörda parter och efter att Institutet för Språk- och Folkminnen samt Lantmäteriet har beretts tillfälle att yttra sig.

Bilaga 3

REMISSVAR

2026-04-22
Dnr Isf2026/760

Sid 1(2)

Handläggare
Leila MattfolkLuleå stift
Åsa Björkman
Box 942,
971 28 Luleå

asa.bjorkman@svenskakyrkan.se

Yttrande – nytt pastorat i Södra Lapplands kontrakt

Ert diarienummer S2025-0205

Med anledning av er begäran ger Institutet för språk och folkminnen (Isf) följande yttrande.

Baserat på det bifogade utkastet till utredning, yttrar Isf sig om ett förslag om pastoratbildning i vilket Dorotea-Risbäck, Stensele, Lycksele, Vilhelmina, Åsele-Fredrika, Malå, Sorsele samt Tärna församlingar ska samverka. I nuläget samverkar Dorotea-Risbäck, Stensele, Lycksele, Vilhelmina och Åsele-Fredrika i Södra Lapplands pastorat och Malå och Sorsele i Malå-Sorsele pastorat, medan Tärna församling utgör en fristående församling.

Utredningen begär yttrande om tre namnförslag för det nya pastoratet, nämligen *Lapplands södra pastorat*, *Södra Lapplands pastorat* och *Västra Västerbottens pastorat*.

Institutet tar ställning till förslaget enbart vad namnfrågan beträffar.

Officiella namn regleras i hänsynsparagrafen i kulturmiljölagen (1988:950, ändrad 2013:548, 1 kap. § 4), för församlingsnamnens del är paragrafen uttolkad i skriften *Vad ska församlingen heta?* (<https://www.lantmateriet.se/globalassets/kartor/ortnamn/skriftserien/forsamlingsskriften.pdf>). Inom namnvården poängteras ofta att ett bra namn ska vara enkelt att stava, uttala och uppfatta, så att det är funktionellt och hanterligt i vardagligt språkbruk. Ett enledat namn är ofta att rekommendera. Om det finns en tydlig centralort kan denna utgöra grund för namnet. Vi vill i det här skedet också påminna om att det är bra att tänka på att pastoratet behöver ha samiska parallellnamn. Ni bör därför innan det svenska namnet beslutas ta kontakt med Sametinget för att diskutera namnet och för att kunna landa i namn som fungerar på både svenska och samiska.

I det här fallet kunde ett namn som Lycksele pastorat vara ett bra namn ur namnvårdssynpunkt. När det gäller ett pastorat där många församlingar ska ingå kan namnfrågan dock ofta bli känslig, och det kan uppfattas som en församling får förhöjd status genom att dennas namn tas i bruk för hela pastoratet, därför behöver centralorten i så fall kännas som en bra mötespunkt för samtliga församlingsmedlemmar.

De namn som utredningen föreslår är alla tre namn som är relevanta. Det föreslagna *Västra Västerbottens pastorat* är likväl inte geografiskt helt entydigt. Det kan tolkas som pastoratet i västra delen av Västerbottens län och inte av landskapet Västerbotten, och då ger namnet fel lokalisering. Det föreslagna *Lapplands södra pastorat* ger en förväntan på att det också ska finnas ett *Lapplands norra pastorat*. Det föreslagna *Södra Lapplands pastorat* är det förslag som är mest korrekt lokalisering. Det har också den fördelen att namnet har samma struktur som namnet på kontraktet och att det har utgjort namn på det nuvarande pastoratet Södra Lapplands pastorat och därmed är ett beprövat namn.

Mot bakgrund av ovan nämnda anser Isof att det föreslagna namnet *Södra Lapplands pastorat* är det bäst lämpade av de tre förslagen, förutsatt att detta namn fungerar också i samisk parallellform. Ett annat alternativ är att ta utgångspunkt i en centralort som har ett fastställt samiskt namn, exempelvis Lycksele.

Institutet uppmanar vidare till ett fortsatt bruk av gamla socken- och församlingsnamn i det vardagliga församlingsarbetet.

Institutet anholder att få del av beslut i detta ärende.

Institutet för språk och folkminnen

Leila Mattfolk

namnvårdskonsulent

Bilaga 4

YTTRANDE

Begäran om yttrande rörande nytt pastorat i Södra Lapplands kontrakt S2025-0205

Med anledning av Luleå stifts begäran om yttrande i rubricerade ärende, kan Lantmäteriet meddela följande.

Enligt stiftsstyrelsen i Luleå stifts utredning ”Samverkan Södra Lapplands kontrakt”, ska församlingarna i Malå-Sorsele pastorat, Södra Lapplands pastorat samt Tärna församling läggas samman i ett nybildat pastorat, där de ingående åtta församlingarna kvarstår som självständiga enheter.

I utredningen presenteras tre förslag till namn för det nya pastoratet: *Lapplands södra pastorat*, *Södra Lapplands pastorat*, *Västra Västerbottens pastorat*.

LANTMÄTERIETS REKOMMENDATION

Lantmäteriet rekommenderar att det nya pastoratet åsätts namnet *Lapplands södra pastorat*. Argumentet för att förorda detta namn i stället för *Södra Lapplands pastorat* är detsamma som i Lantmäteriets tidigare yttrande från 2012 (dnr 504–2012/3990), då Lycksele, Stensele, Vilhelmina och Åsele-Fredrika församlingar lades samman till ett pastorat.

Namnförslaget *Södra Lapplands pastorat* innebär att man tillskapar ett nytt ortnamn *Södra Lappland*. I samband med Trafikverkets remisser till Lantmäteriet angående hänvisningsskyltning längs det allmänna vägnätet, förekommer ibland fall där den sökande framför önskemål om att skylta exv. *Norra* + ortens namn (”*Norra Vilhelmina*” och *Södra* + ortens namn (”*Södra Luleå*”). I dessa fall rekommenderar Lantmäteriet genomgående att Trafikverket i stället skyltar ortens namn med efterställd väderstrecksbeteckning *N* resp. *S*. På detta sätt undviker man att tillskapa nya namn där väderstrecksbeteckningen ingår som en huvuddel av namnet.

En annan aspekt av namnfrågan är att ordet *södra* i det här sammanhanget är en bestämning till pastoratets belägenhet som det sydligaste i landskapet Lappland, och inte till en del av landskapet i sig.

Jämför även stationsnamn som *Stockholms södra station* och *Umeå östra station* som i båda fallen uttrycker stationernas läge i förhållande till den centrala stationen belägen mitt i staden.

Det kan också tilläggas att två namn konstruerade på samma sätt redan finns i Stockholms stift, nämligen *Roslagens norra pastorat* och *Roslagens östra pastorat*.

Lantmäteriet anhåller om del av beslutet.

Enligt uppdrag

Lenart Dehlin

Utredare vid Ortnamnsfunktionen

tel. 026 – 63 33 43

lennart.dehlin@lm.se